

ΕΤΟΣ Γ'. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 75.

Ἐν Ἀθήναις, τῆ 4 Νοεμβρίου 1867.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἡ Χριστιανικὴ Ποίησις. — Ὁ Οὐρανὸς καὶ ἡ Γῆ. — Ἐπιφυλλίς. Χωρὶς ἀρχὴν οὔτε τέλος. — Ποίησις. — Τὸ Φρούριον τοῦ Καρρέου. — Ποικίλη Στάξ. — Εἰδοποιήσις.

Ἡ ΧΡΗΣΤΙΑΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ.

Ἡ πρώτη τοῦ Ωραίου ἔκφρασις ἐν τῷ ὕμνῳ τῆς ἑδὲμ ἀνεφάνη, ὅτε τὸ παρθενικὸν πλάσμα, ῥίψαν ἐπὶ τοῦ σύμπαντος βλέμμα καὶ ὑπὸ θαυμασμοῦ καταληθθὲν, εἰς τὸν πρὸς τὸν Θεὸν ἔρωτα ἠγάλλετο.

Μετὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐξορίας ὅμως, τυφλὴ τὸν νοῦν καὶ διεσθαρμένη τὴν καρδίαν, ἡ ἀνθρωπίνη γενεὰ τὸν τύπον τῆς ωραιότητος ἐκείνης παρεγνώρισε, τὸν καθαρῶς καὶ διακεκριμένως εἰς τὸν πρῶτον ἀνθρωπὸν ἐμφανισθέντα, μέχρις οὗ τέλος, κατὰ τὴν παράλογον οἰκοδομὴν τοῦ Βαβυλωνείου Πύργου, διαιρεθέντες ὡς πρὸς τὴν γλῶσσαν, τὰ ἔθνη, τὸ κλίμα οἱ λαοὶ καὶ τοῦ Θεοῦ ἐπιλαθόμενοι, τῆς εἰκόνης τοῦ ἀληθοῦς ωραίου ἐντελῶς ἐπελάθοντο καὶ ἔκτοτε τὰς τέχνας εἰς ὀρθοδόξους καὶ ἑτεροδόξους διέκριναν.

Ἐν τῇ ποιήσει δύο ἀνεφάνησαν οἱ πρῶτοι, ἀμφότεροι ἱστορικοὶ καὶ φιλόσοφοι, ἐξ ὧν ὁ μὲν μετάρσιος διὰ τὰς θείας ἐμπνεύσεις, ὁ δὲ μέγας διὰ τὸ ὕψος τῆς εὐφυΐας, ἀμφότεροι διδάσκαλοι ἐκείνων, ὅσα

Ὀμηρος καὶ Μωϋθῆς περιγράφουσιν. Ὁ Ὀμηρος εἰς τοὺς Ἰταλοέλληνας, ὡς ἄλλος ἥλιος ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος ἀνέλαμψε, πᾶν τὸ ὑπ' αὐτὸν λαμπρύνων. Δὲν δυνάμεθα ὅμως ἢ νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι ἡ φύσις τὸν τύπον ἔδωκεν αὐτῷ καὶ ἀκολούθως αὐτὸν κατέστρεψεν. Ἀλλὰ τί ὠραῖον ἐξῆλθε τῆς γογίμου αὐτοῦ φαντασίας; Ἰδέα αἰσθητικὴ καὶ ἐγωϊστικὴ. Πᾶν ὅ,τι ἡ εὐφυΐα θαυμαστὸν παρίστησιν, εἰς τὸν ἀοιδὸν τοῦ Ἀγγιλλέως ὑπάρχει πλήρες πολυποικίλου εὐγλωττίας ἀλλ' οὐχὶ καὶ εὐγενείας ὑπερτέρας τῆς γήϊνης, καθότι οὐδόλως ὀδηγεῖ ἡμᾶς εἰς τὸν ἔρωτα καὶ εἰς τὴν ἀδελφότητα.

Ἡ Ῥωμαϊκὴ ποίησις, ποίησις Ἑλληνικὴ ὑπῆρξε, τελεία ἴσως κατὰ τὴν γλαφυρότητα ἀλλ' οὐχὶ καὶ κατὰ τὴν δύναμιν καὶ ἐνῶ ἡ ἐκδίκησις καὶ ἡ ὀργὴ εἶναι τὸ ἄσμα τοῦ Ἑλλήνου, ἡ εὐσέβεια, οὐχὶ ἐλευθερία ἑαυτῆς, στιγματιζομένη ὑπὸ τῆς προδοσίας καὶ τῆς ἀρπαγῆς, εἶναι ἡ ὑπόθεσις τοῦ Βιργιλίου, τοῦ μεγάλου ἐκείνου ζωγράφου. Καὶ ὅποταν τὸ μέγα ἐκεῖνο οἰκοδόμημα τῆς Αὐτοκρατορίας ἀπειλῆται νὰ μεταβληθῆ εἰς ἐρείπια, ὁ Δουκανὸς ὕψοι

της φύσεως τὴν φωνὴν, διακηρύττουσαν τὰ ἑαυτῆς δίκαια, ἀλλ' οἱ νικηταὶ εὐχαριστοῦνται εἰς τὸ σκῆπτρον καὶ εἰς τὸ αἶμα, οἱ δὲ ἠττηθέντες καταφυγὴν δὲν εὐρίσκουσιν ἢ εἰς τὴν αὐτοκτονίαν.

Ἐκ τῆς ποιήσεως οἱ γλύπται καὶ οἱ ζωγράφοι τὰς ἑαυτῶν ἐμπνεύσεις ἀρούνται, ὅθεν ἡ Ἀφροδίτη καὶ ὁ Ζεὺς τὸ τέλειον ἐκείνο τοῦ ὕφους ἔλαβον, καθ' ὃ Ἕλληνες καὶ Ῥωμαῖοι ὑπερτεροῦσιν. Ἡ Ἀφροδίτη ὅμως δὲν μεταφέρει τὴν ψυχὴν ὑπεράνω τῆς αἰσθήσεως καὶ ὁ τῆ κινήσει τῶν ὀφρύων τὸ Πᾶν κινῶν Ὀλύμπιος Ζεὺς δὲν ἐμφαίνει ἢ τὴν δύναμιν καὶ ἐὰν τὸν τρόπον διὰ τοῦ Θεοῦ τῆς ἐκδικήσεως διεγείρη, δὲν παρέχει ἐνταύτῃ τὴν πίστιν διὰ τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγαθότητος καὶ τῆς ἐλπίδος. Ἐν τούτοις καὶ εἰς τὴν ἐθνικὴν ποιήσιν δὲν ὑπῆρξεν ὅπως ἀγνωστον τὸ Ἄληθές, διότι τοῦτο, ἀθάνατον ὄν, δὲν ἐξαλείφεται τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦς, καίτοι βεβηθισμένου ἐντὸς σκότους. Μυστηριώδες καὶ μὲν ὄρατον ὑπῆρξεν εἰς ταύτην. Εἰς τὸν ἀποκαλυφθέντα ὅμως λόγον πρέπει ν' ἀποδώσωμεν τὴν παραμυθίαν τῆς φαντασίας καὶ τὴν σύστασιν τοῦ ὠραίου εἰς τὴν τέχνην. Καὶ ἀληθῶς, ἀπὸ τῆς ἀπλῆς τοῦ Μωϋσέως ἱστορίας μέχρι τῶν θερμῶν τοῦ Ἰωβ παραπόνων καὶ τῶν προφητειῶν τῶν προφητῶν πόση εὐγλωττία ἰδεῶν καὶ ἐκφράσεως! Ἡ ὑπόθεσις περιέχει ἐν ἑαυτῇ τὸ πλάσμα καὶ τὸ ἀπλαστον, τὴν πτώσιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν ἐλπίδα, τὴν ἀπειλὴν καὶ τὴν ὑπότχισιν. Ἐν τῷ ἀναγινώσκειν τὰς ἱερὰς ἐκεῖνας σελίδας θαυμάζομεν τὴν σκηνὴν τὴν μᾶλλον ὑπερτάτην καὶ ἐνδιαφέρουσαν, τὴν δυναμένην νὰ συγκινήσῃ ἐκ βάθρων τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν. Εἰς μίαν καὶ μόνην θέλησιν τοῦ Παντοδυναμοῦ ὁ θαυμαστός οὗτος Κόσμος ἐμορφώθη καὶ οἱ κυρτωμένοι θόλοι τῶν οὐρανῶν μετὰ μυρίων σφαιρῶν καὶ μυρίων ἀρμονιῶν καὶ ὁ Ὀκεανὸς καὶ ἡ Γῆ καὶ ὁ Αἰθὴρ πλήρεις διαφόρων ζώων, ἡ δὲ εὐγενεστέρα πλάσις τῶν θείων χειρῶν ἐξεληθούσα, εἰς τὸν κῆπον τῶν ἡδονῶν εὐλογημένη καὶ βασιλὴς μετέβη. Ὅποιον παρθενικὸν μεδίαμα! Πλὴν ἐν μιᾷ στιγμή ἄκρως λύπης τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς ἐξέρρευσαν καὶ πληθὺς δυστυχῶν κατατῆκε ἕκτοτε αὐτὴν καὶ καταπίπτει. Ἀλλ' ἐν τῇ τόσῃ πικρίᾳ μακρὰ τὴν ἐλπίδα ἀνακουφίζει

αὐτὴν καὶ ὁ πεσὼν εἰς τὴν κατάρχην γνωρίζει εἰς οὐράνιον νὰ ἐγκατασταθῇ μεγαλεῖον. Ὡς ὥδ' αὖς τοὺς στεναγμοὺς τοῦ ὑπομονητικοῦ Ἰωβ, κλαίοντος ἐν τῇ ζωῇ, ὡς ὥδ' αὖς τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν, τὸ βασιλεῖον τῆς ἐλευθερίας αὐτῇ ὑπισχνουμένων, θεωρεῖ ὁ Ἀγαπητὸς τῶν ἀνθρώπων καὶ ὡσεὶ αἱ ἀλύσεις αὐτῆς ἐθραύσθησαν ἐν τοῖς ὕμνοις τῆς κινύρας τοῦ προφητὰνακτος ἀγάλλεται.

Μετὰ τὴν Ἐλπίδα ἔπεται ἡ Σωτηρία, μετὰ τὴν Γραφὴν τὸ Εὐαγγέλιον. Ἡ ὑπόθεσις τούτου δὲν εἶναι ὀλιγώτερον πομπῆς τῆς πρώτης. Ἡ δουλεία ἀντικατέστη διὰ τῆς ἐλευθερίας, ὁ Ἄδης διὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἡ καταστροφὴ τοῦ Κόσμου διὰ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ. Ἡ ἀποκάλυψις, ἀφοῦ ἐσχέδιασε τὴν ἀντίκρουσιν τῆς ἐθνικῆς ἰδέας διὰ τῆς νέας πίστεως, παρατάττει ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν τοὺς αἰῶνας, εἰς τὸ τέλος τῶν ὁποίων ὁ Χριστὸς ἐτοιμάζει διὰ τὴν γενεάν τῶν ἐκλεκτῶν νέους οὐρανοὺς καὶ νέας γαίας. Αὕτη ἡ ὑπερτάτη ἰδέα, τῆς ὁποίας ἔχνος δὲν ἐμπεριέχει ἡ ἐθνικὴ ποιήσις, δὲν εἶναι εἰμὴ τῶν ἱερῶν βιβλίων ἰδέα. Ὁ Δημιουργὸς Θεὸς καὶ ὁ Ἐχθρὸς τῆς Δημιουργίας εἶναι τὰ δύο ἄκρα, αἱ δύο γονιμώταται πηγαὶ τῆς ἱερᾶς καὶ μυστηριώδους ἐκεῖνης ποιήσεως τῆς ὁποίας τὴν ἔκτασιν καὶ τὸ ὕψος τῆς ὑποθέσεως πολὺ βραδέως οἱ χριστιανοὶ ποιητὰι ἐνόησαν πολλῶν αἰτιῶν ἕνεκεν, τελευταία τῶν ὁποίων ὑπῆρξεν ἡ δουλικὴ ἀπομίμησις τῶν ἀρχαίων κλασικῶν καὶ ἐνῷ ὁ λαὸς ἐζήτει τὴν ποιήσιν τῆς πίστεως εἰς τῶν ξένων μύθων τὰ μυστήρια, οἱ συγγραφεῖς ἡμιλλῶντο τίς πιστότερον φράσιν τινὰ ἢ χρῶμα ἢ χαρακτῆρα τοῦ Ὁμήρου καὶ τοῦ Βιργιλίου νὰ μεταφράσῃ. Ὁ Χριστὸς ὡς Ζεὺς περιεγράφη.

Ἐπειδὴ πολλοὶ τὴν ποιήσιν ὡσπερ τέχνην ἐθεώρουν καὶ ἐντελῆ αὐτὴν ἐν τῷ Ὁμήρῳ καὶ τῷ Βιργιλίῳ εὐρίσκον, ἐγεννήθη ἡ ἐπονείδιστος ἐκεῖνη πλάνη, ἡ τὸν Χριστὸν ὡς Δία παραστήσασα. Ἡ ὑψηλὴ ἄρα ἐμπνευσις τῆς εὐφυΐας ἐντὸς τῶν ὀρίων τῆς ἐθνικῆς ποιήσεως ἐστενοχωρεῖτο καὶ ἐπομένως τὸ κάλλος ταύτης, ὡς τὸ μόνον παθητικόν, ἡ ἡμετέρα θρησκεία περιεβλήθη. Ἡ ἑτεροδοξία αὕτη ὡς πρὸς τὴν αἰσθητικὴν ὑπερίσχυεν ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας καὶ ἴσως ἀκόμη δὲν ἐξηφανίσθη,

ἂν καὶ οὐδέποτε νεῦνις τοῦ γήρατος ἐπεθύμησε τὴν ἐνδυμασίαν καὶ ἀνθρώπινους νοῦς εἰς τοὺς ἀναχρονισμοὺς νῦν χαριστήθη. Τὸ πνεῦμα δὲν δύναται βεβαίως νὰ οικειοποιηθῇ τὴν μορφήν τῆς ὕλης, ἡ ἀγάπη τὴν τοῦ ἐγωῦσμοῦ, ἡ ἀνθρωπότης τὴν τοῦ ἀτόμου. Ἡ ἀτυχὴς πείρα ὑπὸ εὐφυεστάτων ψαυθεῖσα νόων τὸν πέμπτον αἰῶνα ἀρκούντως ἀντικρούει τὸν ἑτεροδόξον σοφισμὸν, ὅτι ἡ μυθολογία δύναται νὰ ἐξηγηθῇ ἀλληγορικῶς ἢ διδασκαλίᾳ εἶναι τόσον παιδαριώδης, ὡςτε οὐδὲ ἀξίζει ἀνασκευῆς.

Αἱ δύο ἐποχαὶ τῆς Ἐλπίδος καὶ τῆς Σωτηρίας θαυμασίως ὑπὸ τοῦ Μίλτωνος καὶ τοῦ Κλόπστοκ περιεγράφησαν καὶ ὁ ἀναγινώσκων αὐτοὺς δὲν ταράττεται ὑπὸ ῥητορικῶν κανόνων καὶ σχημάτων. Εὐκόλως δὲ κατανεῖ πόσον ὕψος ὑπάρχει ἐν τοῖς ποιήμασιν ἐκεῖνοις, ἀγνωστον εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς Ῥωμαίους πόσον ἡ ἀνάγνωσις τούτων τὴν ψυχὴν ἀνακαίνιζει καὶ ὁποῖα ἐπιτυχία ὑπάρχει εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῶν χρωμάτων, τῶν διηγήσεων, τῶν πλοκῶν, εἰς ἐκείνην τὴν ποικιλίαν τῶν φυσιογνωμιῶν καὶ τοῦ ὕφους, τὰ μόνον δυνάμενα πρὸς τὴν Χριστιανικὴν ἰδέαν νὰ συμφωνήσωσιν. Ἡ Βιργιλιακὴ συμμετρία, θαυμασίως ἀλλ' ἴσως οὐχὶ ἐπιτηδεῖως τελειοποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Γάσσου, δὲν συμφώνει πρὸς ἐκείνην τὴν ὑπόθεσιν. Ἐὰν εἰς τοὺς ἐθνικοὺς, χαίρων, θαυμαζῆς τὰς συμμετρίας ὠραίου τινὸς ἀρχιτεκτονικοῦ οἰκοδομήματος, εἰς τὸν Μίλτωνον καὶ τὸν Κλόπστοκ αἰσθάνεσαι σεαυτὸν ὑψούμενον εἰς θαυμασμὸν δημιουργίας τινὸς, μὴ περιοριζομένης ἐντὸς τῶν ὀρίων τοῦ διαβήτου. Εἰς τοὺς πρώτους ἡ ὑψηλοτάτη εὐφυΐα ἐκδηλοῦται, εἰς τοὺς δευτέρους ἡ παρὰ τὴν τῆς Θεῆς χειρὸς ἐλευθέρως δημιουργοῦσις εἰς τοὺς μὲν φύσις, ὁποῖαν ὁ ποιητὴς αὐτὴν ἐθέλει, εἰς τοὺς δὲ αὐτὴ ἡ φύσις εἰς τοὺς πρώτους φαντασία, ἰδέας ὠραιοτάτας παριστώσα, ἐν αἷς τὸ πνεῦμα ἀρκούντως δὲν διαλάμπει, εἰς τοὺς δευτέρους φαντασία, ἰδέας τοιαύτας παριστώσα, ἐν αἷς οὐδόπως τὸ μονότονον καὶ ἐπαχθὲς τῆς ὕλης ὑπάρχει. Ὁ μὴ διακρίνων τοσαύτην καὶ τοιαύτην διαφορὰν ἰδεῶν δυστυχῶς τὸ ἐξάρετον τοῦ ὠραίου αἰσθημα στερεῖται: δὲν γινώσκει βεβαίως, ὅτι ἡ φύσις τεταραγμένη

δεσμεύεται καὶ ὅτι ὁ πρῶτος κανὼν εἰς τὴν ποιήσιν, τὴν ἐλευθεριωτέραν πατῶν τῶν ὠραίων τεχνῶν, εἶναι ἡ ἀλήθεια, μὴ περιοριζομένη εἰς ἓνα αἰῶνα, εἰς ἓνα λαόν, εἰς μίαν ἰδέαν.

Ἀλλὰ τοῦ ἱεροῦ ποιήματος, γεννηθέντος ἐν τῇ Σκωτίᾳ καὶ τελειοποιηθέντος ἐν τῇ Σαξωνίᾳ, προηγήθη ἕτερον, συμπλήρωσις ἐκείνου ὑπάρχον. Ἐὰν ἐν τῷ πρώτῳ ἡ Ἐλπίς καὶ ἡ Σωτηρία ἀδωνται, ἐν τῷ δευτέρῳ οἱ κληρονόμοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ Δικαστηρίου. Θαυμασμὸν διεγείρει ἡ τάξις ὡς πρὸς τὸν χρόνον, ἀλλὰ σταματᾷ ἐπιστρέφουσα εἰς τὴν ὑπεροχὴν τῆς δημιουργοῦ εὐφυΐας τοῦ Δάντου καὶ εἰς τὴν πλήρη ἐλευθερίαν τῆς φαντασίας αὐτοῦ, δι' ἧς ὑψούτο ὑπεράνω τῆς συγχρόνου αὐτῷ πολιτικῆς κοινωνίας, ἐνῷ οἱ μετ' αὐτὸν, φοβούμενοι τὰς ἀπειλὰς καὶ τοὺς διωγμοὺς τῶν Σκολῶν καὶ χαῖνοι ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν χρόνων δὲν ἐτόλμων νὰ ἐξέλθωσι τῆς δουλείας. Εὐμενῆς ἡ δυστυχία τοῦ Μίλτωνος ὑπῆρξε. Μεταξὺ τῶν ἐρειπίων ἀρχαίου μεγαλείου καὶ ἐν μέσῳ τῆς κόνεως αὐτοῦ, τῆς περιορισμένης ὑπὸ τῶν βαρβάρων, ἀναφαίνεται ὁ Δάντης διὰ τοῦ ἀπείρου τῆς θαυμαστῆς αὐτοῦ εὐφυΐας. Οὗτος, ποιητὴς ὢν ἱστορικός, πολιτικός φιλόσοφος καὶ θεόπνευστος ἱεροφάντης, διὰ μὲν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ νοῦς ἐναγκαλιζομένη τὸν χρόνον καὶ τὴν αἰωνιότητα, διὰ δὲ τῆς καρδίας, ὑπὸ ὑψηλῶν παθῶν φλογισθείσης, ὀρνεῖ τὰς δυστυχίας αὐτῆς τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς ἀνθρωπίνης οἰκογενείας. Καταρᾶται τὰς ἐκ τοῦ πολιτικοῦ μίσους, τῆς πλεονεξίας, τῆς βραδουργίας καὶ τῆς μοχθηρίας προερχόμενας ἀτιμίας. Αἱ ἀνοσιουργαί, αἱ τοὺς συγχρόνους αὐτοῦ μιαινόμεναι, οὐδόπως αὐτὸν κατέπληττον. Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐνεπνέετο καὶ ἡ ὑψηλὴ αὐτοῦ ἰδέα ἐπραγματοποιήθη. Διὰ νὰ ἐκφράσῃ ὅμως τὴν ἰδέαν ταύτην εὐρίσκει ἐλλειπὴ τὴν γλώσσαν τῆς ἐποχῆς τοῦ λαμβάνει ὅθεν ἐκ τῆς κοιτίδος τὴν βρεφικὴν τῆς Ἰταλίας γλώσσαν, τρέφει αὐτὴν ἰσχυρῶς καὶ δι' αὐτῆς, μεταξὺ τῶν βραχιόνων τοῦ ἀνδρωθείσης, μεθ' ὅλης τῆς νεανικῆς ἰσχύος, παρέστησε πᾶσαν ὠραιότητα ὑψηλὴν, χάρισσαν, παθητικὴν, γλυκεῖαν, τρομερᾶν. Δὲν σταματᾷ ἐνταῦθα τὸ ἔκτακτον

πνεῦμα, διατρέχει ταχέως πᾶν ὅτι ὁ ἀρχαῖος Παρνασὸς αὐτῷ ἐδείκνυεν· ἀλλὰ δι' ἐκεῖνον ἦτο ὀλίγον, ἐπεθύμησε πρωτότυπος νὰ γίνη, νὰ διαιρέσῃ τοὺς δύο πολιτικούς κόσμους διὰ νέας τινὸς δημιουργίας καὶ ὁ χριστιανισμὸς ὁδηγὸς αὐτῷ ἐγένετο. Ἐρωτᾷ τὴν φύσιν, τολμᾷ νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὰ μυστήρια ἀγνώστου τινὸς ὠραίου καὶ ἡ φύσις ἀποκαλύπτει τοῦτο εἰς αὐτόν. Φαντασία οὐχὶ παράφρων εἰς τὰς ὠραιότητας τοῦ αἰσθήματος, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην διὰ τῆς πίστεως διεγείρουσα, αἰσθημα γενναῖον, μυριοτρόπως ποικίλον, ὁ λόγος κυριάρχης τῆς ὕλης, ὁ ἔρωσ κυριάρχης τοῦ ἐγωϊσμοῦ, τὰ διὰ τῶν ἀληθῶν χρωμάτων διαγραφέντα ἔθιμα, ἡ ἱστορία, ἡ πατρικὴ ἀγάπη, οἱ φόβοι, αἱ ἐλπίδες, ταῦτα πάντα τὸ τολμηρὸν ποίημα τοῦ θεοπνεύστου ἀοιδοῦ παριστῶσιν.

Ἐν τῷ ποιήματι τούτῳ πολλαὶ αἰμορφαὶ τοῦ ὠραίου, ἀναριθμητοὶ τοῦ ὑψηλοῦ αἰ εἰκόνες. Ὁ Δάντης ὑπὸ τῶν συγχρόνων του οὕτως ἐσεβάσθη, ὥστε ἡ Θεία Κωμωδία, ὡς τις βίβλος ἱερά, διδασκαλικῆς ἔδρας ἠξιώθη. Ἄλλ' ἐπειδὴ οἱ Ἰταλοὶ δὲν ἐτόλμων νὰ ἐγκαταλείψωσι τοὺς ὀλίγους τῶν σχολῶν κανόνας, οὐδεὶς μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν μιμητῆς αὐτοῦ ἀνεφάνη. Μόνη ἡ ζωγραφικὴ Ἰωσὺς καὶ ἡ γλυπτικὴ ὑπ' αὐτοῦ ἐνεπνεύσθησαν. Παρὰ τοῦ Δάνται ὁ Μιχαὴλ Ἄγγελος τὴν ἰδέαν καὶ τὰ χρώματα τοῦ Δικαστηρίου ἐδανείσθη. Ἀπὸ τῶν οὐρανῶν οἱ κομιστὰι τῶν ἐμβλημάτων τοῦ Πάθους κατέρχονται εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἀχαριστίας πρὸς Ἐκεῖνον, τὸν δι' ἀγάπην ἀποθανόντα. Οὗτος, ὠργισμένος κατὰ τῶν κακῶν κρατεῖ ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ τοὺς ἀγγέλους τῆς Ἀποκαλύψεως, οἵτινες διὰ τῶν σαλπύγων τὰς ἀποθανούσας γενεὰς εἰς τὴν τελευταίαν ἀπόφασιν καλοῦσι καὶ ἀμφοτέρωθεν δύο ἕτεροι ἀγγελοὶ τὰ βιβλία τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου αὐτῷ παρουσιάζουσιν. Ἐδῶ οἱ νεκροὶ θορυβωθῶς ἐξεγαίρονται, ἐκεῖ ὁ κοινὰς ἐχθρὸς τῶν ἀνθρώπων αὐξάνει τὸν τρόμον αὐτῶν μεταξὺ τῶν δαιμόνων. Ὅποια φοιχίασθε ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ θεωροῦντος πλῆθος! Ἄλλ' ἠδυνάστη τις ἰδέα πρὸς σαταγγορίαν διεγείρεται. Ἡ Παρθένος μήτηρ ἐν τῇ δικαστηρίῳ τοῦ Υἱοῦ παρούσα, δι' ἀγάπην στρέφει ἀλλαχού το βλεμμα κλίνουσα, τὸ

γόνυ, ὅπως θερμῶς δεηθῇ πρὸς Ἐκεῖνον· καὶ ἐνῶ ἡ ἰδέα τοῦ αἰώνιου θανάτου καταπλήττει τὸν ἐνταῦθα ἀκόμη ζῶντα, ἡ πρὸς τὴν Μαρίαν πίστις ἐνισχύει αὐτὸν καὶ ὠθεῖ εἰς δάκρυα γλυκύτατα.

Ἄν καὶ ὁ Δάντης διδάσκαλον συγγραφέα ἀποκαλεῖ τὸν Βιργίλιον καὶ λέγει, ὅτι ὀφείλει αὐτῷ τὸ ὠραῖον ὕφος, ὅπερ τιμὴν τῷ περιποίησεν, ἡ Θεία Κωμωδία ὅμως ἀπέχει μακρὰν τῆς Αἰνείαδος καὶ ὡς πρὸς τὰς ἰδέας καὶ ὡς πρὸς τὸ ὕφος.

Δὲν εἶναι ἴδιον τῆς παρούσης μελέτης νὰ ἐκταθῶμεν ἐπὶ πολὺ περὶ τὴν σύγκρισιν τῶν δύο τούτων ποιημάτων, ἀλλ' ἀρκεῖ νὰ εἴπωμεν, ὅτι τὸ ὕφος τοῦ Δάντου εἶναι δραματικὸν καὶ τὸ τοῦ Βιργιλίου διηγηματικὸν καὶ ἐνῶ τοῦτο, λαμβάνον τὸν χαρακτήρα τῆς ἱστορικῆς ποιήσεως, ἔχει ὡς διακριτικὸν τὴν ἀνάπτυξιν μιᾶς πράξεως καὶ τὸ ἐνδιαφέρον ἐνός πρωτίστου ἥρωος καὶ διὰ τοῦτο τὰ συμβάντα συμπίπτουσι καὶ περιπλέκονται δι' ἐν καὶ μόνον τέλος μετὰ προσώπων ἐκλεκτῶν καὶ ἰδανικῶν ἐν τέλει, ἐκεῖνο περιπλανᾶται ἀνευ ὁρίων καὶ δὲν ἐκλέγει ὑποκριτάς. Παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ Ποντίφηκος καὶ τοῦ Ἁγίου βλέπεις τὸν ληστὴν καὶ τὸν αἰρεσιάρχην, οὐχ' ἦττον διαφέροντας καὶ κατὰ τὴν ὀργὴν ὡς πρὸς τὸν Ἀχιλλέα καὶ κατὰ τὴν εὐσέβειαν ὡς πρὸς τὸν Αἰνείαν. Ἐκ τούτου ἡ διαφορὰ τοῦ ὕφους. Ἐὰν ὁ Βιργίλιος ἦναι δεινὸς καὶ γλαφυρὸς εἰς τρόπον θαυμάσιον, ὁ Δάντης τὴν ὠραίαν ἐκείνην ὁμοιότητα δὲν ἐτήρησεν ἐν τῇ Θεΐᾳ Κωμωδίᾳ, ἀλλ' ἀπαντας τοὺς χαρακτήρας μέχρι τοῦ Βερνείου ὕφους περιέγραψεν, ἐπικρατούσης ὅμως πάντοτε ἐναργείας τινὸς καὶ μεγαλοπρεπειᾶς ἀγνώστου εἰς τοὺς ἀρχαίους.

Ἐπειδὴ ὁ Βιργίλιος κατέρχεται εἰς τὸν Ἄδην καὶ εἰς τὰ Ἕλύσια, ἐπειδὴ δίδει εἰς τὸν Δάντην χρώματά τινα τοῦ ὕφους του καὶ τινὰς εἰκόνας, τοῦτο δὲν ἀρκεῖ, ὅπως εἴπωμεν τὸν ἕνα μιμητὴν τοῦ ἑτέρου, τοῦτο δεικνύει μόνον, ὅτι τὸ ἔθνικόν καὶ τὸ Χριστιανικὸν ὠραῖον ἔχουσιν ἕλαστον λυδῖαν τινὰ λίθον, ἀλλὰ δὲν δυνάμνται νὰ μιμῶνται ἀμοιβαίως. Μετὰ τὸν Συμφιλιώτην, ἕνεκα τῆς εἰς τὴν κλασικὴν ἐποχὴν δουλοπρεποδὸς προσκολληθείσας, οὐχὶ ὀλίγοι ἐξέκρισαν εἰς τὴν ἀπολαοικὴν καὶ ὅπως ἰδιάν μορφήν ἔδωκαν εἰς τὴν ποίησιν, ἐν

ὁ ποιητὴς μᾶλλον ἢ ἡ ἀνθρωπότης φαίνεται, ἢ ἔσχον ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ πνεύματός τινων αἰώνων μόνον, ὅπως διαφόρων τοῦ ἡμετέρου, ἢ ἠγάπησαν πράξεις τινὰς, ἀποκλείοντες τὰς ἄλλας καὶ οὕτως ἀκουσίως ὑπέστρεψαν εἰς τὴν ἔθνικὴν ἰδέαν. Καταχρήται τῶν νεωτερισμῶν! Ἄλλ' ἡ Ἰταλία ὑπὸ τῆς φύσεως ἐκλελεγμένη διὰ πᾶν εἶδος ὠραίου καὶ ὡς διδάσκαλος πάντων τῶν ἔθνῶν, ἔχει τὸν τύπον τοῦ ὠραίου πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ἐπὶ τοῦ καθάρου οὐρανοῦ, ἐπὶ τοῦ ἠνθισμένου ἐδάφους καθὼς καὶ ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν γιγνοσκοπεῶν Ἀλπεων. Ἦδη αἰσθάνεται τὴν ὑπερτάτην ἐμπνευσιν εἰς ἐκεῖνας τὰς ὀρησκευτικὰς ἀναμνήσεις, εἰς τὰ ἱερὰ ἐκεῖνα κτίρια, τὰ ὅποια, ἀνὰ πᾶν βῆμα, καὶ ἐν μεγαλεῖον δεικνύουσιν. Ἡ Ἰταλία ζητεῖ δόξαν τινὰ ἀγνήν, τὴν Πίστιν. Ἡ Ἰταλία δύναται νὰ ἦναι πάντοτε διδάσκαλος τῶν χριστιανικῶν τεχνῶν.

(ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ.)

Ο ΟΥΡΑΝΟΣ ΚΑΙ Η ΓΗ.

ΛΟΓΟΙ ΒΥΡΩΝΟΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος ἴδε φυλ. 74).

ΡΑΦΑΗΛ. Σερχφεῖμ! ἡ γλῶσση τῶν θνητῶν τούτων ἐμπνέεται ὑπὸ τοῦ πάθους· σεῖς, οἵτινες εἰσθε ἢ ὀφείλετε νὰ εἰσθε ἀπαθεῖς καὶ καθαροί, δύνασθε νὰ ἐπανέλθετε μετ' ἐμοῦ εἰς τὸν οὐρανόν.

ΣΑΜΙΑΖΑΣ. Δυνάμεθα ἐπίσης νὰ μὴ πράξωμεν τίποτε. Ἐξέλεξαμεν ἤδη, καὶ θὰ ὑποστῶμεν τὰς συνεπειὰς τῆς ἐκλογῆς ταύτης.

ΡΑΦΑΗΛ. Αὕτη εἶναι ἡ ἀπόκρισίς σας; ἈΖΑΖΙΗΛ. Ὅτι εἶπεν αὐτός, λέγω καὶ ἐγώ.

ΡΑΦΑΗΛ. Ἀκόμη! Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης σὰς ἐγκταλείπω ἀπογυμνωμένους τῆς ἰσχύος σας καὶ ξένους πρὸς τὸν Θεόν σας.

ΙΑΦΕΘ. Φεῦ! ποῦ θὰ ὑπάγωμεν αὐτοί; ποῦ δὲ αὐταί; Ἀκούσατε! ἀκούσατε! ἤχοι πένθιμοι ἐκφύγουσιν ἐκ τοῦ κόλπου τοῦ ὄρου, καὶ ὄλονεν αὐξάνουσιν· εἰς τὸ ὄρος

δὲν ὑπάρχει ἐλάχιστος ἄνεμος καὶ ἐνταῦτοις ὅλα τὰ φύλλα τρέμουσιν, ὅλα τὰ ἄνθη ἀποσπῶνται· ἡ γῆ στενάζει ὡσεὶ πιεζομένη ὑπὸ βάρους δυσβάστακτου.

ΝΩΕ. Ἀκούσατε! ἀκούσατε τὴν κορυγὴν τῶν θαλασσίων πτηνῶν! Ἡ πλῆθὺς αὐτῶν ἐκτείνεται ὡς νέφος ἐν τῇ ζοφερᾷ ἀτμοσφαίρᾳ, πλανῶνται περὶ τὸ ὄρος, ὅπου οὐδέποτε λευκὴ πτέρυξ, ὑγρὰ ἐκ τῶν πικρῶν κυμάτων, ἐτόλμησε νὰ πετάξῃ, οὔτε ἐν ὄρᾳ σφοδροτάτων τρικυμιῶν. Μετ' ὀλίγον θὰ ἦναι τὸ ὄρος ἡ μόνη αὐτῶν παραλία, καὶ ἔπειτα δὲν θὰ ἔχωσι πλέον καμμίαν!

ΙΑΦΕΘ. Ὁ ἥλιος! ὁ ἥλιος! ἀνατέλλει, ἀλλ' ὄχι μετὰ τὸ ζωογόνον φῶς του, καὶ ὁ μέλας κύκλος ὁ περὶ τὸν παρωργισμένον δίσκον του ἀναγγέλλει εἰς τὴν γῆν ὅτι ἀνέτειλεν ἡ τελευταία αὐτῆς ἡμέρα! Τὰ νέφη ἐπανέλαβον τὰς χροιάς τῆς νυκτὸς μετὰ τὴν διαφορὰν ὅτι ἔχουσι χρῶμα ὀρειχάλκου πρὸς τὸ μέρος τοῦ ὀρίζοντος ὅπου ἄλλοτε ἡ ἡὸς προέκυπτε λαμπροτέρα.

ΝΩΕ. Βλέπετε τὴν ἀστραπὴν ταύτην; εἶναι προάγγελος τοῦ μακροῦ κεραυνοῦ! Πλησιάζει! ἀναχωρήσωμεν! ἀναχωρήσωμεν! ἄς ἀφήσωμεν εἰς τὰ στοιχεῖα τὴν ἔνοχον βορᾶν των! ἄς ὑπάγωμεν εἰς τὸ μέρος ὅπου ἡ ἀγία κιβωτὸς ἡμῶν ὑψοῖ τὰ προστατευτικὰ πλευρὰ τῆς κατ' αὐτοῦ τοῦ ναυαγίου.

ΙΑΦΕΘ. Ὡ πάτερ μου! σταθῆτε! μὴ ἀρίνετε τὴν Ἀνάχ μου εἰς τὴν μανίαν τῶν κυμάτων.

ΝΩΕ. Δὲν γρεωστοῦμεν νὰ ταῖς ἀφήσωμεν ὅτι ἀναπνεύει; Ἀναχωρήσωμεν.

ΙΑΦΕΘ. Ὅχι μείνω.

ΝΩΕ. Ἀπόθانون λοιπὸν μετ' αὐτῶν! Τολμᾶς νὰ ὑψώσῃς τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν προφητικὸν τούτον οὐρανόν, καὶ νὰ προσπαθήσῃς νὰ σώσῃς ἐκείνους τοὺς ὀποίους τὰ πάντα ἐνοῦνται διὰ νὰ καταδικάσωσι, συμρώνως μετὰ τὴν δικαίαν ὀργὴν τοῦ Ἰεχωβά;

ΙΑΦΕΘ. Ἡ ὀργὴ καὶ ἡ δικαιοσύνη δὲν δύνανται νὰ ὑπάρχωσιν ὁμοῦ.

ΝΩΕ. Βλάσφημι! τολμᾶς νὰ γογγύσῃς εἰς τοιαύτην στιγμὴν;

ΡΑΦΑΗΛ. Πατριάρχα! φανοῦ ἀκόμη πατήρ! ἀπόθεσον τὴν ὀργὴν σου· ὁ υἱὸς σου θὰ ζήσῃ μετ' ὅλην τὴν παραφορὰν του· δὲν ἠξέουρε τί λέγει· οὐχ' ἦττον, δὲν θὰ

πή μετά τῶν πνιγομένων κλαυθμῶν τὸν πικρὸν ἀφρὸν τῶν ὑψομένων κυμάτων· ἀλλ' ἔταν κατευνασθῆ ἢ παραφορὰ του, θά ἦναι δίκαιος ὡς σὺ ὡς οἱ υἱοὶ οὗτοι τοῦ οὐρανοῦ, δὲν θά ἀπολεσθῆ καὶ αὐτὸς μετὰ τῶν θυγατέρων τῶν ἀνθρώπων.

ΑΟΙΒΑΜΑΧ. Ἡ θύελλα πλησιάζει· ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ἐνοῦνται διὰ νὰ καταστρέψωσι πᾶν ὅ,τι ζῆ. Μεταξὺ τῆς δυνάμεώς μας καὶ τῆς αἰωνίας δυνάμεως, ἡ πάλῃ εἶναι ἀνισος!

ΣΑΜΙΑΖΑΣ. Ἀλλ' ἡ ἡμετέρα εἶναι μετὰ σοῦ· σὰς μεταφέρομεν εἰς ἀστέρα τινὰ ἡσυχον, ὅπου ἡ Ἀνάχ καὶ σὺ, θά συμμεθέξετε τῆς τύχης μας· ἐὰν δὲν ποθῆς τὴν γῆν, θά λησμονήσωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ἀπώλειαν τοῦ οὐρανοῦ.

ΑΝΑΧ. Ὡ σκηναὶ τοῦ πατρός μου! ὦ κοιτῆς τῆς γενήσεώς μου! ὦ ὄρη, κοιλάδες, δάση! ὅταν δὲν ὑπάρχετε πλέον, τίς θά σφογγίση τὰ δάκρυά μου;

ΑΖΑΖΙΗ. Ὁ ἄγγελος σύζυγός σου. Μὴ φοβῆσαι τίποτε· μολονότι θά εἴμεθα ἐξωρισμένοι ἀπὸ τὸν οὐρανόν, θά μᾶς μένωσι πολλὰ ἄστυλα ὅπου οὐδεὶς θά δυνηθῆ νὰ μᾶς διώξῃ.

ΡΑΦΑΗΛ. Ἀντάρτα! οἱ λόγοι σου εἶναι ἐπίσης ἐνοχοὶ ὅσον αἱ πράξεις σου θά ἦναι εἰς τὸ ἐξῆς ἀνίσχυροί· ἡ πυρίνη ῥομφαία ἥτις ἐδίωξεν ἐκ τοῦ παραδείσου τὸν πρῶτον ἄνθρωπον ἀστράπτει ἀκόμη εἰς τὴν χεῖρα τοῦ ἀρχαγγέλου.

ΑΖΑΖΙΗ. Δὲν δύναται νὰ μᾶς φωνεύσῃ· ἀπεύθυνον εἰς τὴν κόνιν τὰς θανασίμους ἀπειλάς σου, καὶ ὁμίλησον περὶ ῥομφαίας εἰς ὅσους ἔχουσιν κίμα νὰ χύσωσι. Τί εἶναι αἱ ῥομφαίαι σου εἰς τοὺς ἀθανάτους ὀφθαλμούς μας;

ΡΑΦΑΗΛ. Ἦλθεν ἡ στιγμή νὰ δοκιμάσῃς τὴν δυνάμειν σου· θά μάθῃς τέλος πόσον ματαία ἔσεται ἡ πάλῃ κατὰ τῶν θελήσεων τοῦ Θεοῦ· ὅλη ἡ ἰσχύς σου ἦτο ἐν τῇ πίστει σου.

(Φαίνονται ἐρχόμενοι οἱ Θνητοὶ εἴτινες φεύγουσι καὶ ζητοῦσι καταφύγιον.)

ΧΟΡΟΣ ΕΚ ΘΝΗΤΩΝ. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ μίγνυνται! — Θεέ! Θεέ! τί κακὸν ἐπράξαμεν; φεῖσθητι ἡμῶν! Ἄκουσον! καὶ αὐτὰ τὰ θηρία τῶν δασῶν ὠροῦνται! ὁ δράκων ἐξέρχεται ἔσπων ἐκ τῆς φωλεᾶς του, καὶ ἔρχεται, ἐμφηροῦ, μὴ ἐπιβλαβῆς,

νὰ ἐνωθῆ με τοὺς ἀνθρώπους· τὰ πτηνὰ πληροῦσι τὸν ἀέρα με τὰς κραυγὰς τῆς ὀδύνης των! Ὡ Ἰεχωβά! ἀπομάκρυνον ἐτι τὴν μάστιγα τῆς ὀργῆς σου· οἴκτερον τὴν ἀπελπισίαν τοῦ κόσμου, ὅστις εἶναι ἔργον τῶν χειρῶν σου! ἄκουσον τὰς ἱκεσίας, οὐ μόνον τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ συμπάσης τῆς φύσεως!

ΡΑΦΑΗΛ. Χαίρει, γῆ! Καὶ ὑμεῖς, δυστυχεῖς υἱοὶ τῆς κόνεως, δὲν δύναμαι οὔτε ὀφείλω νὰ σὰς βοηθῶ· ἡ καταδίκη σας ἀπηγγέλη! (Ὁ Ραφαὴλ ἀπομακρύνεται.)

ΙΑΦΕΘ. Νέφη τινὰ ἵπτανται ὡς γῦπες κατόπιν τῆς βορᾶς των, ἐνῶ ἄλλα, ἀκίνητα ὡς βράχοι, προσμένουσι τὴν διαταγὴν νὰ χύσωσι τοὺς χειμάρρους τῆς ὀργῆς των. Γλαυκὸς πέπλος δὲν θά καλύψῃ πλέον τὸ στερέωμα, καὶ οὐδὲν ἄστρον θά λάμψῃ πλέον· ὁ θάνατος ἀνέτειλεν ἀντὶ τοῦ ἡλίου, καὶ φῶς ὠχρὸν καὶ ἐπιτάφιον ἐπαχύθη ἐπὶ τῆς θνησκούσης ἀτμοσφαιράς.

ΑΖΑΖΙΗ. Ἐλθέ, Ἀνάχ! ἄρῃσον τὴν φυλακὴν ταύτην ἥτις ἔχει ὡς θεμέλιον τὸ χάος· τὰ στοιχεῖα ἐρχονται νὰ τὴν ἐπαναφέρωσι εἰς τὴν ἦτο κατάστασιν· ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν πτερυγῶν τούτων θά εἶσαι ἐν ἀσφαλείᾳ, ὡς ἄλλοτε ὁ ἀετιδεὺς ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῆς μητρός του. — Ἄς ἀφήσωμεν νὰ μυκᾶται τὸ χάος με ὅλα τὰ ἐξορμήσαντα στοιχεῖά του! μὴ τρομάζεις διὰ τὸν πάταγον τῆς θορυβώδους πάλῃς των! Ἰπάγωμεν νὰ κατοικήσωμεν κόσμον λαμπρότερον τούτου, καὶ ὅπου θά ἀναπνεύσῃς τὴν πνοὴν ζωῆς ἀερίας· ὑπάρχουσι στερεώματα ἄλλα ἢ τὰ σκοτεινὰ ταῦτα νέφη.

(Ὁ Ἀζαζιὴ καὶ ὁ Σαμιάζας ἵπτανται καὶ γίνονται ἄφαντοι μετὰ τῆς Ἀνάχ καὶ τῆς Δολιθαμά.)

ΙΑΦΕΘ. Ἀνεχώρησαν! ἐγένοντο ἄφαντοι ἐν μέσῳ τῆς κλαγγῆς τοῦ ἐγκαταλειμμένου κόσμου· καὶ εἴτε ζήσωσιν, εἴτε ἀποθάνωσι με πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει ἐπὶ τῆς γῆς, ἦδη ἐγγὺς τοῦ τέλους του, οὐδὲν εἰς τὸ ἐξῆς θά ἐπαναφέρῃ εἰς τὰ βλέμματά μου τὴν Ἀνάχ!

ΧΟΡΟΣ ΕΚ ΘΝΗΤΩΝ. Ὡ υἱέ τοῦ Νῶε! εὐσπλαγχνίσου τοὺς ἀδελφούς σου! Πῶς! θέλεις λοιπὸν νὰ τοὺς ἐγκαταλείψῃς ὅλους, — ὅλους, — ὅλους εἰς τὴν διάκρισιν τῶν κυμάτων, ἐνῶ ἐν μέσῳ τοῦ πολέμου τῶν στοιχείων, θά εἶσαι ἡσυχος καὶ χωρὶς φόβου ἐντὸς τῆς κιβωτοῦ σου;

ΜΙΑ ΜΗΤΗΡ (παρουσιάζουσα τὸ τέκνον τῆς πρὸς τὸν Ἰάρεθ). Ὡ! δέχθητι εἰς τὴν κιβωτὴν τὸ παιδίον τοῦτο! Τὸ ἐγέννησα ἐν ὀδύνας, ἀλλ' ἐμειδίασα ὑπὸ χάριτος ἰδοῦσα αὐτὸ κρεμάμενον εἰς τὸν μαστόν μου. Διατί ἐγεννήθη; Τί ἐπράξεν, — ὃ μὴ ἀποθηλασθῆς· ἐτι υἱός μου — διὰ νὰ ἐπισύρῃ τὴν ὀργὴν ἢ τὴν περιφρόνησιν τοῦ Ἰεχωβά; Τί τοσοῦτον ἐνοχον ὑπάρχει ἐν τῷ γάλακτι μου, ὥστε πρέπει ὁ θάνατος νὰ ὀπλίσῃ τὸν οὐρανόν καὶ τὴν γῆν διὰ νὰ καταστρέψωσι τὸ τέκνον μου καὶ πνιξώσιν ὑπὸ τὰ κύματα τὴν ἀθώαν πνοὴν του; Σῶσον αὐτό, υἱέ τοῦ Σήθ! ἢ ἔσο κατηραμένος — μετ' ἐκείνου ὅστις σὲ ἐπλασε, καθὼς καὶ ἡ φυλὴ σου, εἰς τὴν ὁποίαν μᾶς Ουσιάζεις.

ΙΑΦΕΘ. Σιωπή! ἡ ὥρα δὲν εἶναι κατάλληλος νὰ ἀνθεματίζῃ τις ἀλλὰ νὰ προσεύχεται.

ΧΟΡΟΣ ΕΚ ΘΝΗΤΩΝ. Νὰ προσεύχεται!!! Καὶ ποῦ θά ἀναβῆ ἢ προσευχῆ, ὅταν τὰ ἐξογκωθέντα νέφη χαμηλοῦσιν ἐπὶ τῶν ὀρέων καὶ χύνουσι τοὺς χειμάρρους των· ὅταν ὁ ὑπερχειλίτας ὠκεανὸς ἀνατρέπῃ ὅλα τὰ φράγματα, καὶ κατευνάξῃ τὴν δίψαν καὶ αὐτῶν τῶν ἐρήμων; Κατηραμένος ὅστις ἐπλασε σὲ καὶ τὸν πατέρα σου! ἠξιοῦμεν ὅτι αἱ κατάραι ἡμῶν εἶναι μάταιαι, καὶ ὅτι πρέπει νὰ ἀποθάνωμεν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ τύχη μας δὲν δύναται νὰ γείνη βαρυτέρη, διατί νὰ μὴ ὑψώσωμεν τοὺς ὕμνους μας; διατί νὰ κλίνωμεν τὰ γόνατά μας πρὸ τοῦ ἀμειλίχτου Π. ν. οδυνάμου; Μεθ' ὅλα ταῦτα δὲν θά ἀποφύγωμεν τὸν θάνατον. Ἐὰν ἐπλασε τὴν γῆν, ἄς αἰσχυρῆθῃ διότι ἐπλασεν ἕνα κόσμον διὰ νὰ τὸν καταστρέψῃ. — Ἴδου προστρέχοντα τὰ φρικώδη κύματα! προστρέχουσι μανιωδῶς! καὶ ὁ μυκηθμός των καθιστᾷ σιωπηλὴν τὴν πλήρη υἰείας καὶ ζωῆς Φύτιν. Τῶν δένδρων τῶν δασῶν, συγχρόνων τῆς ὥρας ἥτις εἶδε γεννώμενον τὸν παράδεισον, πρὶν ἢ Εὐὰ φέρῃ εἰς τὸν Ἀδάμ τὴν ἐπιστήμην ὡς προῖκα, καὶ πρὶν ὃ Ἀδάμ ψάλλῃ τὸν πρῶτον τῆς δουλείας ὕμνον, τῶν γιγαντωδῶν τούτων δένδρων, πρασίνων ἀκόμη ἐν τῷ γήρατι αὐτῶν, τὰ κύματα ὑπερέβησαν τὴν κορυφὴν τὰ ἀνθη των ἠρπάγησαν ὑπὸ τοῦ ὠκεανοῦ, ὅστις ἀναβαίνει, ἀναβαίνει, ἀναβαίνει πάντοτε. Βιάστην ὑψώνωμεν τοὺς ὀφθαλμούς;

πρὸς τοὺς οὐρανούς· οἱ οὐρανοὶ ταπεινοῦνται, μίγνυνται μετὰ τῶν θαλασσῶν, καὶ κρύπτουσι τὸν Θεὸν ἀπὸ τὰ ἱκετευτικὰ βλέμματα ἡμῶν. Φύγε, υἱέ τοῦ Νῶε, φύγε, ὑπάγε εἰς τὴν σκηνὴν τὴν ὁποίαν ἔστησε διὰ σὲ ἐπὶ τοῦ ὠκεανοῦ· βλέπε ἐπὶ τῶν ὑδάτων τὰ πρόματα τῶν ἀνθρώπων μεταξὺ τῶν ὁποίων διέβηον αἱ ἡμέραι σου, καὶ τότε ὑψώσον πρὸς τὸν Ἰεχωβά τὸν ὕμνον τῆς εὐγνωμοσύνης σου!

ΕΙΣ ΘΝΗΤΟΣ. Εὐτυχεῖς ὅσοι ἀποθνήσκουσιν ἀγαπώμενοι παρὰ τοῦ Κυρίου! Μολονότι τὰ ὑδάτα καλύπτουσι τὴν γῆν, εἶναι ὅμως καὶ τοῦτο ἔργον τοῦ λόγου του, καὶ ἄς λατρεύσωμεν τὰ βουλευμάτά του! Μοὶ ἐδῶκε τὴν ζωὴν· ἀφαιρῶν αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ λαμβάνει ὅ,τι τῷ ἀνῆκε· καὶ ὅταν οἱ ὀφθαλμοί μου κλεισθῶσι διὰ παντός, ὅταν ἡ ἱκετεύουσα φωνή μου δὲν θά ἀκούεται πλέον εἰς τοὺς πόδας τοῦ θρόνου του, εὐλογητὸς ὁ Κύριος δι' ὅ,τι συνέβη, ὡς καὶ δι' ὅ,τι γίνεται· ἐπειδὴ τὰ πάντα ἀνέχουσιν αὐτῷ, ἀπὸ τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ τελευταίου, ὁ χρόνος, — τὸ διάστημα, — ἡ αἰωνιότης, — ἡ ζωὴ, — ὁ θάνατος, ἡ εὐρεῖα χῶρα τοῦ γνωστοῦ, καὶ τὸ ἄπειρον πεδῖον τοῦ ἀγνωστοῦ. Ὅ,τι ἔκαμε, δύναται νὰ τὸ καταστρέψῃ· πρέπει, διὰ μίαν ἐλαφρὰν πνοὴν ζωῆς, νὰ βλασφημήσω καὶ νὰ στενάξω; Ὅχι, ἔζησα ἐν πίστει, θά ἀποθάνω μετ' αὐτῆς· καὶ αὐτὸ τὸ σύμπαν ἐὰν κλονισθῆ ἐπὶ τῆς βίσεώς του, θά μείνω ἀκλόνητος.

ΧΟΡΟΣ ΕΚ ΘΝΗΤΩΝ. Ποῦ νὰ φύγωμεν; ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν ὀρέων; οἱ χειμάρροι αὐτῶν καταπίπτουσι μυκώμενοι πρὸ τοῦ προχωροῦντος ὠκεανοῦ, ὅστις ἤδη ὑπερέβη τοὺς λόφους, καὶ εἰσέδυσεν εἰς τὰ βάθη ὅλων τῶν σπηλαιῶν.

ΜΙΑ ΓΥΝΗ. Ὡ! σώσατέ με, σώσατέ με! ἡ κοιλάς μας δὲν ὑπάρχει πλέον· ὁ πατήρ μου καὶ ἡ σκηνὴ τοῦ πατρός μου, οἱ ἀδελφοί μου καὶ τὰ ποίμνια τῶν ἀδελφῶν μου, τὰ θελκτικὰ δένδρα τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν μεσημβρίαν μᾶς παρείχον τὴν σκιάν των, καὶ τὴν ἐσπέραν μᾶς ἔκκνον νὰ ἀκούωμεν τὸ γλυκὺ ἄσμα τῶν πτηνῶν, τὸ μικρὸν βυάκιον τὸ ὁποῖον ἐδρῶσιζε τὰς χλοερὰς νομάς μας, τὰ πάντα ἐξηρανίσθησαν. Τὴν πρωίαν ταύτην, ὅταν ἀνέβην εἰς τὸ ὄρος ἐστράφην διὰ νὰ εὐλογήσω τὴν διαμονὴν ἐκείνην, καὶ οὔτε ἐν φύλλον

δὲν ἐφαίνετο ἔτοιμον νὰ πέσῃ·—καὶ ἤδη οἱ τόποι ἐκεῖνοι δὲν ὑπάρχουσι πλέον!—
Διατὶ ἐγεννήθη;

ΙΑΦΕΘ. Διὰ νὰ ἀποθάνῃς! διὰ νὰ ἀποθάνῃς νέα, εὐτυχῆς ὅτι δὲν εἶδες τὸν τάφον τῆς οἰκουμένης, ἐπὶ τοῦ ὀρητοῦ κατεδικάσθη νὰ κλαίω εἰς μάτην. Ὅταν τὰ πάντα ἐκλείψωσι, διατὶ πρέπει νὰ ἐπιζήσω;

(Τὰ ὕδατα ἀναβαίνουν· οἱ ἄνθρωποι φεύγουσι πανταχόθεν· τὰ κύματα προσθάνουσι μέγαν ἀριθμὸν αὐτῶν· ὁ χορὸς τῶν ὕψων διασπείρεται καὶ ζητεῖ καταφύγιον εἰς τὰ ὄρη· ὁ Ἰάφεθ μένει ὄρηος ἐπὶ βράχου· φαίνεται ἡ κιβωτὸς κυματίζουσα ἐν ἀπόπτῳ καὶ προχωροῦσα πρὸς αὐτόν.)

ΠΡΟΦΥΛΑΞ.

ΧΩΡΙΣ ΑΡΧΗΝ ΟΥΤΕ ΤΕΛΟΣ.

(Εὐνείχεια καὶ τέλος· ἴδε φυλλ. 74).

ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΙΚΩΝ.

Ἡ πράξις λαμβάνει χώραν τῷ 4444 τῆς βασιλείας τοῦ Διός. — Ἡ σκηρὴ παρυστᾶ ὑψηλὸν ὄρος τῆς Θεσσαλίας, χώρας τῶν θεῶν, τῶν μαγισσῶν, τῆς ληστείας καὶ τῶν ἵππων. — Εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους τούτου ὅπερ καλεῖται Πήλιον, ἀνοίγεται ἄντρον βαθύ·— ἀλλὰ μὴ τρώμαίτε, χαρῆσαι ἀγαθῶστριαι, τὰ ταπιφράγκα δὲν εἶχον ἐφευρεθῆ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, καὶ τὰ ἄντρα ἐφοιτῶντο παρὰ τῆς ἐκλεκτοτέρας κοινωτίας τοῦ αἰῶνος. Τὸ ἄντρον τοῦτο, σπήλαιον ἔξωθεν, μέγαρον ἔσωθεν, εἶναι ἡ θροναὶ κατοικία μεγάλου σοφοῦ· οἱ σοφοὶ πάντοτε ἔδειξαν, ὅτι ὑπὸ ἀπλοῦκόν καὶ ἀγροῦκόν ἔξωτερικόν κρύπτουσι τάσιν πρὸς τὴν εὐχόταν καὶ τὴν πολυτέλειαν. — Ὁ ἡμέτερος σοφός, εἶναι σοφός τῆς καλῆς σχολῆς, διὰ τοῦτο ὑπάρχει παρ' αὐτῷ ὀμήγουρις φαιδρὰ καὶ εὐωχουμένη· ἐορτάζουσι γάμους περιφανεῖς, τοὺς γάμους τοῦ Πηλείως καὶ τῆς Θέτιδος.

Ὡς ὑπάγωμεν καὶ ἡμεῖς αὐτόκλητοι εἰς τὸν γάμον. Δυναμέθα νὰ τὸ κάμωμεν ἐλευθέρως, καθότι ὁ θυρωρός εἶναι ἀπῶν

πίνει εἰς ὑγείαν τῶν νεονύμφων, ὡς πᾶς θυρωρός ἀριστοκρατικοῦ οἴκου οὐρεῖται νὰ πράττῃ τοῦτο ἐν παρομοίᾳ περιστάσει. Ἀλλὰ σᾶς εἶπα πρὸς ποῖον ὑπάγωμεν; νομίζω ὄχι. Λοιπὸν ὁ οἰκοδεσπότης, ὁ ξενίζων εἶναι ὁ περίρρημος Χείρων, διδάκτωρ πολλῶν ἐπιστημῶν καὶ περιπλέον ἰατρός δὲν ἤξεύρω κελῶς ποίου πανεπιστημίου, εὐγενῆς γέρον καὶ μεγαλοπρεπῆς, μὲ ὄλον τὸ χυδαῖον ὄνομά του καὶ τὸ ἐτι δυσειδέστερον σῶμά του. Δίδει γεῦμα εἰς τὴν... — κάτω τὸν πῆλον, κύριοι! προσκλίνατε, κυρίαι! — εἰς τὴν ἐμήγουριν τοῦ Ὀλύμπου ἧτις εἶναι πολὺ καλὰ ἀναθεραμμένη καὶ δὲν ἀρνείται γεῦμα, ἔστω καὶ ἐντὸς ἀντροῦ. Ἡ γαμήλιος τράπεζα προεδρεύεται ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ Διός ὅστις γνωρίζει νὰ ἐκτιμᾷ ὡς οὐδεὶς ἄλλος τὰ συμπόσια καὶ τὸν ἔρωτα. Ἴδου δὲ αὐτός! εἶναι ὁ στρέφων ἡμῖν τὰ νῶτα καὶ ἀσχολούμενος νὰ τρώγῃ ὡς τεσσαράκοντα ἀρχιερεῖς, ὅπερ δὲν εἶναι πολὺ δι' ἓνα γαστρίμαργον ὅστις κατεβρόχθισεν ἡμέραν τινὰ, εἰς τὸ πρόγευμα, τὴν πρώτην τοῦ σύζυγον, τὴν μακαρίτιδα Μῆτιν, καίτοι ἔγκυον, καὶ τοῦτο χωρὶς νὰ ὑποφέρῃ τὴν ἐλαχίστην δυσπεψίαν. Ὁ ἰσχνός, ξηρὸς καὶ ταχύς εἰς τὰς πορείας του ὡς ἡ Ἔρωσις, ὅστις κάθεται εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ πατρὸς τῶν ἀθανάτων, εἶναι ὁ Ἑρμῆς, ὁ οὐράνιος ἀγγελιαφόρος, ὁ παντοπράκτωρ τῆς Αὐτοῦ βροντώσης Μεγαλειότητος· οἱ μέχρι γονάτων πεπηλωμένοι πόδες του δεικνύουσι τοῦτο σαφῶς, διότι οὐδεὶς τρέχει τὸν κόσμον ὅσον ἡ αὐτοῦ ἐξοχότης. Ὁ πρὸς τὰ ἀριστερὰ τοῦ μεγάλου Ὀλυμπίου, ὁ διατάττων νὰ περιφέρωσι τὰ ἐδέσματα, ὁ μορφάζων ἀδιακόπως ὡς ἐάν ἦτο ἐπὶ πέφυρακτωμένης ἐσχάρας, εἶναι ὁ κύριος τοῦ ἀντροῦ, ἐννοῶ τῆς οἰκίας, ὅστις ματαίως προσπαθεῖ ὁ τάλας νὰ κρύψῃ ὑπὸ τὴν τράπεζαν τὰς ἀποτροπαίους ἱππίους κνήμας του. Ὁ Χείρων μάτην εἶναι ἀστρόνομος, ἰατρός, σοφός, μάτην ξενίζει τοὺς θεοὺς καὶ τὰς θεὰς μὲ τραπεζοσκευὴν χρυσοῦν καὶ ἀργυρᾶν, σκέπτεται πάντοτε τὰς κνήμας του, καὶ τοῦτο τὸν βασανίζει καὶ ὅσον περισσότερο σκέπτεται τόσον περισσότερο τὰς κρύπτει ὑπὸ τὴν τράπεζαν χωρὶς νὰ προσέξῃ, ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου λακτίζει

τὴν μεγαλοπρεπῆ Ἴραν ἧτις κάθεται ἀπέναντι αὐτοῦ, ἔχουσα δεξιόθεν τὴν Ἀθηνᾶν καὶ ἀριστερόθεν τὴν Ἀφροδίτην. Ἡ ἀλαζὼν σύνευος τοῦ Διός ἐκυψεν ἠδὲ δις διὰ νὰ παρατηρήσῃ τίς εἶναι ὁ κακοῦτος ὅστις τολμᾷ νὰ κτυπᾷ τοὺς περιβεβλημένους μὲ χρυσὰ σανάλια πόδας τῆς· εὐτυχῶς δι' αὐτὸν δὲν εἶναι τίποτε. Ἡ Ἀθηνᾶ, ὡς θεὰ νουνεχῆς, ὑποπτεύεται τὸ πρᾶγμα καὶ γελᾷ κρυφίως, μολονότι φαίνεται ὅτι παρατηρεῖ τὸ τρυβλίον τῆς. Ὅσον δὲ διὰ τὴν ἄστατον Ἀφροδίτην, ἄλλαι σκέψεις κρατοῦσι τὸν νοῦν τῆς· ἀπασχολεῖ αὐτὴν ὁ ἐνυάλιος Ἄρης, μὲ τὸν ὁποῖον ἀνταλλάσσει γλυκεῖς στεναγμούς καὶ τρυφερά βλέμματα en attendant mieux. Ἐν τούτοις, ὁ οἰκονόμος τοῦ Χείρωνος, ἀκολουθούμενος ὑπὸ ἀπείρων ὑπηρετῶν, ἐκάστου αὐτῶν φέροντος τὴν οἰκοστολὴν τοῦ θεοῦ εἰς ἂν ἀνήκει, προσφέρει εἰς τοὺς νέους συζύγους μεγαλοπρεπῆ δῶρα, μεταξὺ τῶν ὁποίων βλέπει τίς ὠρῖον κἀνίστρον ἐκ κογχυλίων πλῆρες ὀστρεϊδίων, περικλειόντων μαργαρίτας ὠρῖοὺς ὡς οἱ ὀδόντες τῆς νεονύμφου, ἐὰν πιστεύσωμεν τὸν βαρύκτυπον ἀλλ' ἀπιστον Ποσειδῶνα ὅστις τοὺς προσέφερεν. Ἀλλὰ τὸ γεῦμα εἶναι περὶ τὰ τέλη του καὶ ἡ εὐθυμία εἰς τὸ ἀνώτατον σημεῖον. Ἡ Ἴβη, μὲ χρυσοῦν στέφανον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, μὲ κρῖνα καὶ μὲ ῥόδα ἐπὶ τῶν περσίων, διαχέει ποταμηδὸν τὴν εὐθυμίαν — τὸ νέκταρ — εἰς χρυσὰ καὶ ἐλεφάντινα κύπελλα, ἔργον τοῦ Ἡφαίστου, τοῦ μεγάλου καλλιτέχνου, τὰ ὁποῖα ἄμα πληρούμενα ἀμέσως ἐκνοῦντο. Οἱ εὐθυμοὶ γέλωτες καὶ αἱ φαιδρὰ ὀμιλίαι διασκαυρῶνται καθ' ὅλην τὰς διευθύνσεις καὶ αἱ θορυβώδεις προπώσεις ἀρχίζουσι νὰ ἀντηχώσιν. Ἡ ἐνδοξὸς ὀμήγουρις προπίνει εἰς ὑγείαν τοῦ πατρὸς τῶν θεῶν καὶ τῆς ὑπερηφάνου Ἴρας, ὅτινες ἀνταποδίδουσι τὸν χαιρετισμὸν πίνοντες εἰς ὑγείαν ἅπαντος τοῦ Ὀλυμπιακοῦ πανθέου. Ὁ Ἀπόλλων, ὁ ἀπαράμιλλος μουσικός, παίζει τὴν λύραν, ἐνῶ αἱ νέαι μούσαι, ψάλλουσι τοὺς ὕμνους τοῦ Ἱμεναίου ὅστις παρὼν εἰς τὴν ἐορτὴν πλαπλασιάζει τὰς εὐχαριστίας του. Ἡ ποιητικὴ Εὐτέρπη κάμνει εἰς πόδας σπονδαίους τὸ ἐγκώμιον τοῦ Ἑρωτος, ὅστις διὰ νὰ δώσῃ εἰς ἑαυτὸν ἀξιοπρέπειάν τινα,

ἐπειδὴ εἶναι παιδίον, ἀρχίζει ἀμέσως νὰ σύρῃ τὴν βίνα τῆς νεονύμφου καὶ τὴν γενειάδα τοῦ συζύγου ὅπερ διπλασιάζει, ἐὰν ἦναι δυνατόν, τὴν εὐθυμίαν τῶν ἀθανάτων. Ἡ Μελοπομένη, πάντοτε κατηφῆς καὶ μελαγχολικῆ, ὡς δούκισσα πάσχουσα ἀπὸ τὰ νεύρα τῆς, ἐτοιμάζεται ἐπίσης νὰ πράξῃ τι σύρει ἐκ τοῦ κόλπου τῆς, ἐν ἐλλείψει θυλακίου, τραγωδίαν τινὰ ἣν συνέθεσε πρὸ πολλοῦ, περιμένουσα οἰκιδήποτε εὐκαιρίαν διὰ νὰ τὴν ἀπαγγείλῃ· ἀλλ' ἡ φαιδρὰ Θάλεια, μὲ μειδιάμα πονηρὸν εἰς τὰ χεῖλη, κάμνει εἰς αὐτὴν τὴν φιλικὴν παρατήρησιν ὅτι ἡ στιγμή δὲν εἶναι κατάλληλος διὰ τραγικὴν ἀνάγνωσιν, τοσοῦτω μᾶλλον ὅσω ὁ γάμος πάντοτε ὑπῆρξεν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῆς κωμωδίας. Ἡ Μελοπομένη μορφαίνει, εἰσάγει εἰς τὸ στήθος τὰς πενθίμους πινακίδας τῆς καὶ ψιθυρίζουσα ὑπάγει νὰ εὕρῃ τὴν Οὐρανίαν ἧτις μὴ δυναμένη πλέον νὰ ἀτενίσῃ τὸν οὐρανόν, ἀτενίζει τὴν ὀροφὴν πεποικιλμένην μὲ μεγαλοπρεπεῖς σταλακτίτας. Ἀλλ' εἰς νεῦμα τι τοῦ πατρὸς τῆς, ἡ ἀερία Τερψιχόρη ἀνοίγει τὰς πτέρυγας τῆς — τοὺς πόδας τῆς — καὶ ἐκτελεῖ χωρὸν αἰθέριον συμμορφουμένη μὲ τὸν ἦχον τοῦ πλαγιαύλου τοῦ Πανός, τοῦ τρυφεροῦ καὶ ἀφελοῦς μουσικοῦ, πρὸς μεγίστην εὐχαρίστησιν τῶν ἀθανάτων οἵτινες δὲν παύουσι χειροκροτοῦντες καὶ ἀνευφημοῦντες. Ὁ χορὸς ἐξακολουθεῖ καὶ ἡ εὐγενῆς ὀμήγουρις πλέει εἰς τὴν χαρὰν, ὅταν φωνὴ διαπεραστικὴ τῆς Ἴρας, πληροῖ τρόμου τοὺς συνδαιτυμόνας καὶ σταματᾷ τὴν χορεύτριαν μὲ τὸν ἓνα πόδα εἰς τὸν ἀέρα. Ἡ αἰτία τούτου ἦτο ὁ Χείρων. Μεθυθεῖς... ἐκ τῶν στροφῶν καὶ τῶν ἀλμάτων τῆς μουσῆς, λησμονεῖ ἑαυτὸν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε χειροκροτεῖ ὡς dilettante τοῦ ἡμετέρου θεάτρου, καὶ κτυπᾷ ὑπὸ τὴν τράπεζαν ὡς φαρμακοποιὸς εἰς τὸ ἰγδίον του· τὰ κτυπήματα ταῦτα φέρονται μᾶλλον ἢ πρότερον ἐπὶ τῶν παχουλῶν ποδῶν τῆς ὑπερηφάνου θεᾶς, τοσοῦτω μᾶλλον εὐαισθητῶν εἰς τὴν προσβολὴν ὅσω δὲν ἔφερον κάλτια, κατὰ τὸν συρμὸν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἦδη πλέον ἡ ὑψηλόφρων Ὀλυμπία ἀνακαλύπτει τὸν ἕνοχον, ἀλλὰ παρεξήγηουσα τὸ σφάλμα του, καὶ ἐκλαμβάνουσα αὐτὸ ὡς ἐκδήλωσιν ἔρωτος

κατά τὸν τρόπον τῶν Κενταύρων, ἐγείρεται πελοπόννη ὑπὸ ὄργης. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἀστράπτουσι, τὰ χεῖλη τῆς ἀφρίζουσι, ἡ χεὶρ ἀπειλεῖ καί... ὦ! θέαμα!... πρᾶγμα στρογγύλον καὶ ἐρυθρὸν κυλίστα ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ θεοὶ καὶ θεαὶ ἐκφέρουσι κραυγὴν... Ἰσυχάσατε, ὠραῖαι κυραῖ, δὲν εἶναι ἡ κεφαλὴ τοῦ Χείρωνος, δὲν ἀφῆκε τὸν τράχηλόν του, ἀλλ' εἶναι...

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΙΚΩΝ.

ΠΟΛΛΑΙ ΦΩΝΑΙ, (μετ' ἀκπλήξεως). Ἐν μῆλον!...

ΕΡΜΗΣ, (λαμβάνων αὐτὸ καὶ ἀναγινώσκων). « Ἡ καλὴ λαβίτω. »

ΗΡΑ, ΑΘΗΝΑ, ΑΦΡΟΔΙΤΗ, (μετ' ἄφρονος καὶ τεινοῦσαι τὴν χεῖρα πρὸς τὸν Ἑρμῆν ὅστις, τρεῖς θεοὶ μὴ τὸ ἀπαύσσει, τὸ θέτει ταχίως εἰς τὸν κάλπον του). Εἰς ἐμὲ τὸ μῆλον!... ἐγὼ εἶμαι ἡ ὠραιότερα.

ΗΡΑ, (ὕπερηφάνως). Ὦχι! ἐγὼ μόνη εἶμαι ὠραία, ἐγὼ ἡ βασίλισσα τοῦ Ὀλύμπου. Οὐδεμία θεὰ εἶναι ὠραιότερα τῆς λευκοκόρου Ἥρας, δὲν ἔχει οὕτω, Ζεῦ! (παροτρυνεῖ μετ' εὐαρεσκείας τοὺς βραχίονάς της). Ἀλλὰ τί ἔχεις λοιπὸν, γερύλυκέ μου;... δὲν ἀποκρίνεσαι εἰς τὴν Ἥραν σου;... κάμνεις τὸν κωφόν;...

ΑΘΗΝΑ, (μὲ ὀϊστοῖν). ἔχει δίκαιον... Ὁ Ζεὺς δὲν δύναται νὰ ψευσθῆ, διότι ἐγὼ εἶμαι ἡ ὠραιότερα, δὲν εἶναι ἀλήθεια, πατέρακι; ἔχω ἐφθαλμοὺς γλαυκοὺς, κόμην λαμπρὰν (λύει τοὺς πλοκάμους τῆς καὶ τοὺς δεικνύει) καὶ περιπλέει εἶμαι σώφρων... εἰς ἐμὲ τὸ μῆλον, Ἑρμῆ!

ΗΡΑ, (μὲ εἰρωνίαν). Σὺ ὦρα ὅτερά μὲ τὴν σημαντικὸν μορτῆν σου;... σὺ σωφρονεσττέρα; Ἀσημοναῖς, κοκωνίτσα, τὸν μικρὸν Ἑριχθόνιον;... Τὸ μικρὸν σου εἶναι νεστιμώτατον, κυρία, καὶ σὲ συγγαίρω... τὸ ἰδύραξ;... τὸ ἀγαπητὸν ἀγγελάκι!...

ΑΘΗΝΑ, (ἰγαιρομένη μετ' ὄργης). Μὲ ὕβριζεις!... παπᾶ! ἡ Ἥρα μὲ ὕβριζεις! (ἀπειλοῦσα αὐτὴν διὰ τῆς χειρὸς). Ἄ! εἰάν δὲν ἦσο ἀδελφὴ καὶ σύζυγος τοῦ παπᾶ... καὶ εἰάν δὲν ἦμην νῆα τίσον σώφρων... .

ΗΡΑ, (διακίπτουσα αὐτὴν μὲ τόνον σαρκαστικόν). Λοιπὸν! λίγη!... λίγη!... μὴ στενοχωρεῖσαι, κοκωνίτσα... ἡ ὑπερήφανος καὶ χρουσόθρονος Ἥρα, δὲν φοβῆται τὰς προκλήσεις γυντοκορήτου φλυαροῦ τὸ ὅποιον δὲν εὖρεν ἀκίμη σύζυγον.

ΑΘΗΝΑ, (μυνηδὼς, προχωροῦσα πρὸς τὴν Ἥραν). Παπᾶ!... παπᾶ!... δὲν ἀκούεις τὴν χονδρὴν Ἥραν! μὲ ὀνομάζει γυντοκορήτου... αὐτὴ ποῦ πηγαίνει κατ' ἔτος εἰς τὰ λουτρά τῆς Κανάθου (1) (γενικὴ φαιδρότης τῆς ἀμνηστίας), αὐτὴ ἡ ὅποια δὲν ἔχει πλέον ὀδόντας... ἡ γραιὴ φιλέρεσκος!...

ΗΡΑ, (ἰγαιρομένη μετ' ἰργῆς). Ἐγὼ δὲν ἔχω πλέον ὀδόντας;...

ΑΘΗΝΑ, (μετὰ σφοδρότητος). Ναι, σὺ! σὺ! γραιὴ ζηλέτωπος.

(1) Ἀρχαία πηγὴ παρὰ τὴν Ναυπλίαν. Παυσανίας II. 38, 2. « Ἐνταῦθα τὴν Ἥραν φασιν Ἀργεῖοι κατ' ἔτος λουθάνην παρθένον γίνεσθαι. »

ΗΡΑ, (θέλουσα νὰ ὀρμηθῆ κατὰ τῆς Ἀθηνᾶς, ἀλλὰ κρατουμένη ἀπὸ τὸν Ἑρμῆν). Ἄ! ἀφῆσέ με... ἀφῆσέ με... θείω νὰ δεῖξω εἰς αὐτὴν τὴν σημαντικὸν εἶναι ἔχω ἀκίμη ὀδόντας.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ, (διὰ φωνῆς λιγυρᾶς). Ἰσυχία! κυρίζε, ἡσυχία! φιλονεικεῖτε εἰς μάτην, διότι τὸ μῆλον εἶναι κτήμιά μου, μοὶ ἀνήκει δικαίωματι. Τίς θὰ τολμήσῃ νὰ διαφιλονεικῆ εἰς ἐμὰ τὴν Ἀφροδίτην τὸ βραβεῖον τῆς καλλονῆς;... Σὺ, Ἥρα; γὰ! γὰ! γὰ!... μὲ κάμνεις νὰ γελῶ... δὲν εἶσαι καθόλου μετριόφρων, κυρία!... Σὺ! ἀδελφὴ μου; σὲ ἐνόμισα τῆ ἀληθείᾳ λογιωτέραν... .

ΑΘΗΝΑ, (μὲ ὀφθαλμοὺς χαμηλωμένους καὶ φωνὴν αἰμύλην). Ναι, ἀδελφὴ μου, εἶσαι πολὺ ὠραία, τὸ ἀναγνωρίζω... ἀλλὰ, τί τὰ θέλεις; διίσχυρίζονται ὅτι δὲν εἶσαι πολὺ φρόνιμος.

ΗΡΑ, (μετὰ σφοδρότητος). Φρόνιμος... αὐτὴ;... εἰπὲ μᾶλλον ἔτι εἶναι ἐκδεδιητημένη, ἀκόλαστος, ἐπισχυρὸν πλάσμα, ἥτις ἕνεκα τῶν ἀσελγείων τῆς ἰδουσφῆμιαι τὸν Ὀλυμπον, ἥτις ἀπὸ πρῶτας μέχρις ἰσπέρας καταγίνεται μόνον νὰ βάλῃ ἀσπράδι καὶ κοκκὶνὰ εἰς ὡς μία... .

ΑΦΡΟΔΙΤΗ, (ἰγαιρομένη ἔξω φρονῶν καὶ δράττουσα κύπελλον πλήρες νίκταρος). Ἄ! δὲν ὑποφίρεται πλέον!... τὸ αἶμα ἀναβαίνει εἰς τὴν κεφαλὴν μου!... δὲν ἔμπορῶ πλέον νὰ κρατηθῶ!... ἴσκασα!... λάβε, γραιὴ μῆτερ!... νὰ ποῖα εἶναι ἀκόλαστος!... νὰ ποῖα εἶναι διεφθαρμένη;...

Καὶ... παταπλάφ!... ῥίπτει τὸ πλήρες νίκταρος ποτήριον ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς ἀλαζόνος θεᾶς, ἥτις, ἀποκρίνεται διὰ χύτρας πλήρους ἀμβροσίας· ἀλλ' ἡ χύτρα, σφάλουσα τοῦ σκοποῦ, νίπτει, δηλαδὴ μυρώνει τὴν κεφαλὴν, τὸ πρόσωπον καὶ τὴν γενειάδα τοῦ σεβασμίου Χείρωνος. Ὁ ξενίζων ἀφίνει κρυγὰς ἱκανὰς νὰ ἀναστήσωσι νεκρὸν, φέρει τὰς χεῖρας εἰς τὸ πρόσωπον καὶ εἰσάγει τοὺς πόδας του ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ Διός, ὅστις τοὺς θλίβει δυνατὰ, νομίζων ὅτι κρατεῖ τὸν θεῖον ἀετὸν του, ὅπερ διπλασιάζει τοὺς ὀργισμοὺς τοῦ ἀτυχοῦς δόκτορος. Εἰς τὸ μοναδικὸν ἐκεῖνο εἰς τὰ χρονικά τοῦ Πηλίου ὄρους θέαμα, ἀλλ' ὅπερ ἦτο σύνηθες διὰ τὸν Ὀλυμπον, ἡ ἐνδοξὸς ὀμνηγυρία ἐγείρεται, ὡς εἰς ἄνθρωπος, καὶ ῥίπτεται εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πάλιν τῶν τριῶν θεῶν, αἰτινες συνεπλάκησαν ἤδη ἐκ τῆς κόμης καὶ εἶναι ἔτοιμα νὰ ἐξορῶσι τοὺς ὀφθαλμοὺς των. Ὁ Ζεὺς προσπαθεῖ νὰ ἐπιβάλῃ ἡσυχίαν, ἀλλὰ μὴ δυναθεὶς διὰ τῆς φωνῆς νὰ ἐλαττώσῃ τὸν τρομερὸν ἐκεῖνον ἀλλαλαγμὸν, κρύπτει τὴν μορφήν του ἐντὸς τῆς ἐκ πορφύρας χλαμύδος του, μὲ βλάβην τοῦ γονίου μηροῦ του(1), κατὰ

(1) Γνωστὸν εἶναι ὁ Βάνχος ἰγαινήθη ἐκ τοῦ μηροῦ τοῦ Διός.

τὰ συνταγματικὰ ἔθιμα τῶν κοινοβουλιῶν. Τοῦ θορύβου ἐξακολουθοῦντος καὶ αὐξάνοντος μάλιστα, ὁ πατὴρ τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων ἀρχίζει νὰ στή τὰς κυκλᾶς ὀφρῦς του, ὑψῶν καὶ χαμηλῶν αὐτὰς ἐπανειλημμένως, ἀλλὰ τὸ Πηλῖον ἀγνοοῦν τὸ παίγνιον τοῦτο τῶν ὀφρῶν οὐκ ἐπέλιξεν ὡς ὁ Ὀλυμπος, ὅπερ ἐπὶ τέλους ἐκίνησε τὴν ὄργην τοῦ νεφεληγερέτου θεοῦ. Πεισμηθεῖς, ὡς ἐραστὴς ἀποτυγχάνων τὴν πρώτην ἐρωτικὴν συνέντευξιν, προστρέχει εἰς τὴν βροντοποιὸν μηχανὴν του, ἀλλὰ, δυστυχῶς, μὴ εὐρισκῶν καὶ αὐτὸν τὸν κερκυνόν του, ῥίπτει τὴν βασιλικὴν ὄργην του ἐπὶ τοῦ πράγματος τὸ ὅποιον ἐκλαμβάνει ὅτι εἶναι τὸ εὐνοούμενον πτηνὸν του, διὰ τὴν κακὴν τύχην τοῦ Χείρωνος ὅστις πληρῶνει τοσοῦτον ἀκριβὰ τὴν τιμὴν τοῦ νὰ ἐπτιάσῃ τοὺς ἀθανάτους. Ἐν τούτοις, ὁ κεραυνοφόρος ἀετὸς ὅστις καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ γεύματος ἐκοιμᾶτο ἡσύχως εἰς τοὺς λευκοὺς πόδας ἀγνοῶ ποῖας θεᾶς, ἐξυπνᾶ ἐπτοημένος ὑπὸ τοῦ θορύβου, καὶ πετάξας διὰ τῆς τραπέζης, κτυπᾷ διὰ τῶν πτερύγων του, ἀνατρέπει καὶ ῥίπτει τὰ πάντα κατὰ γῆς φέρων τὴν ταραχὴν εἰς τὸ ἔπακρον.

Ἄλλ' ἐπειδὴ πᾶν πρᾶγμα ὀφείλει νὰ ἔχη καὶ τέλος, ὁ Ζεὺς κατορθώνει νὰ ἡσυχάσῃ τὸν ἀετὸν του, ὅστις ἀφίνει μετὰ λύπης λευκὴν περιστερὰν, τὴν ὁποίαν κρατεῖ εἰς τοὺς ὄνυχάς του καὶ κατόπιν τῆς ὁποίας ἡ φιλομειδῆς Ἀφροδίτη τρέχει κλαίουσα. Τέλος, κατευνασθέντος τοῦ πατάγου, ὁ πατὴρ τῶν θεῶν διαλύει τὴν συνεδρίασιν πέμπων τὰς τρεῖς διαδίκους εἰς τὸ ἀνώτατον δικαστήριον τῆς Φρυγίας, τοῦ ὁποίου ὁ μὲν Πάρις εἶναι πρόεδρος, μέλη δὲ τὰ πρόβατά του.

Κάμνει ψυχὸς καὶ ὁ καιρὸς εἶναι βροχερός, φίλτατοι ἀναγνώστται καὶ ὠραῖαι ἀναγνώστται, ὥστε δὲν δύναμεθα νὰ ἀκολουθήσωμεν τὰς κυρίας ταύτας εἰς τὴν Φρυγίαν—προτιμότερον νὰ μείνωμεν εἰς Ἀθήνας διὰ νὰ παρευρεθῶμεν εἰς τὴν παράστασιν τῆς Ἀντιγόνης. Ἄλλως τε δὲ γνωρίζετε καλῶς τὴν ἐκβάσιν τῆς περιφήμου ἐκείνης δίκης ἥτις

... μυρία Ἀχαιοὶς ἀλγε' ἔθηκεν.
Τὸ περίφημον μῆλον ἐκρίθη νὰ δοθῇ εἰς τὴν ξανθὴν Ἀφροδίτην, ὅπερ ἐπέφερε

τὸν πόλεμον τῆς Τροίας· ὁ πόλεμος τῆς Τροίας ἐνέπνευσε τὸν Ὀμηρον· ὁ Ὀμηρος ἐνέπνευσε καὶ αὐτὸς τοὺς ἑλληνας τραγικούς, οἵτινες ἐλαμπρυνον τὴν ἑλλάδα· οἱ τραγικοὶ ἑλληνας ἐχρησίμευσαν ὡς πρότυπον εἰς τοὺς γάλλους τραγικούς οἵτινες ἐλάμπρυνον τὸν αἰῶνα τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ' τοῦ ἐπονομασθέντος Βασιλέως—Ἠλίου· οἱ γάλλοι τραγικοὶ ἐνέπνευσαν τοὺς τῆς Ἰταλίας οἵτινες ἐλάμπρυνον ἀγνοῶ πλέον τί· καὶ ἰδοῦ, χάρις εἰς ἔν μῆλον πόσαι λαμπρύνσεις, χωρὶς νὰ κατατάξωμεν εἰς αὐτὰς καὶ τὴν παροῦσαν ἐπιφυλλίδα.

ΑΛΘΩΤΑΣ.

Εἰς λευκῶμα φίλου.

Α'.
... Μὲ εἶπον ὅτι ἔναιρον τὸ σύμβολόν σου εἶναι, καὶ ὅτι ἐνευροπολεῖς καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν· Σοὺ εἶναι ἀγνωστος ἡ γῆ, τὰ πάθη, αἱ ὀδύναι, καὶ ἔξω μακρὰν, μακρὰν ἡμῶν, εἰς ἰδικὴν σου σφαῖραν...
Ὡς ὑπνοβάτης μεταξὺ ἡμῶν περιπλανᾶσαι, Βαδίζεις, ἀκραξᾶσαι, λαλεῖς ἀλλὰ κοιμᾶσαι!...

Κοιμᾶσαι ναι, τρισίλθεις! κοιμᾶσαι;... τί ἀπάτη! Ἄλλοίμηνον! εἰ ὄφρα εἶναι ὑπνώττων τῶν ἀνείρων ὄσαν ὁ ὑπνος οὔτε ἐν ἐνώπνιον δὲν πλάττει, καὶ ἔωσι βίον τεχνικόν, ναυτίας, πλήρη λήρων... Αὐτοὶ κοιμῶνται ὄχι σὺ!... Κοιμήσου, νεανία, δὲν θὰ ὑπνώττης πάντοτε, ταλαιπώρος καρδίαι!

Μετὰ τὸν ὕπνον ἔγερσις—μετὰ τὸ ὄναρ—ἔργον, Μετὰ τὴν πῆσιν τῆς ψυχῆς, καθήκοντος ἀλύσει· Τὴν ὀνειρώδη ὑπαρξίν ὀ ἀφῆσῃ καὶ μὴ στέργων, καὶ τί ὀ ἴδης; δυστυχῆ, ἐπὶ τῶν ἐξυπνήσεως;... θελοῦν σφαλῆσαι οἱ ἀγνοὶ ἐκ φρυγίας ὀφθαλμοὶ σου, καὶ πυρετώδες ἔναιρον ὀ ἴδης ἡ ψυχὴ σου!

Καὶ ὅα ἐκλείψῃ ἀπασα ἡ γοητεία πλέον, ὅ ἀπολεσθῇ τὸ ἔναιρον ἀπὸ τὰ ὀμματά σου, Μὲ βέδα δὲν ὀ σὲ κοσμή ἡ γῶρα τῶν ἀνθῶν, καὶ δὲν ὀ ἔργωνται ὡς πρῖν, εἰς τὰ ἐγυπνία σου,

Όλοι ἰκαίνοι οἱ ἄγγελοι μ' ἰοθῆτα γυναικείαν,
ὡς ἀστραπαὶ οὐράναι εἰς ἥσυχον σκοτίαν.

—οο—

Πόσον τὸν ὕπνον σου φθόνω! οἶμαι, κ' ἐγὼ ἰκέλιμν
Κ' ἔζων μ' ἐν ὄνειρον μακρὸν εἰς παρελθόντα χρόνον.
Ὁ! τί ὡραία ἱστορία, πόσον εὐδαίμων ἦμην!
Ἐάν μοι εἶδ' ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ τὸν θρόνον,
Ἐάν μὲ εἶπῃ « Ἐκλεξόν, τὸ πᾶν σ' ἐγκαταλείπω »
« Ἐν ὄνειρον » θὰ ἔλεγον « ἐν ὄνειρον » ὡς εἶπω...

—οο—

Διότι μήπως ὄνειρον δὲν εἶν' ὅ,τι ὡραῖον;
Δὲν εἶναι ἕναρ κυανόν τοῦ οὐρανοῦ τὸ δῶμα;
Οἱ ἄγγελοι, ἡ καλλονή, τὸ μῦρον τῶν ἀνθέων;
Καὶ μὴ δὲν εἶναι ὄνειρον καὶ ὁ Θεὸς ἀκόμω;
Μήπως, δὲν εἶναι ὄνειρον ἀγάπης ἡ ζωῆ σου;
Κοιμοῦ, καὶ μὴ ἐγείρεισαι, ὦ φίλε μου, κοιμήσου!

B.

... Μὲ εἶπον, ὅτι Χερουβεὶμ, νεᾶνις αἰθερίας,
Ἀπὸ ἀργυρομίτωπον ἀστέρα καταβαίνει,
Καὶ ὅλη φῶς καὶ ἄρωμα, καὶ ὅλη ἀρμονία,
Εἰς ἕναρ μεταβάλλεται κ' ἐμπρὸς σου διαβαίνει...
Ἰερόδωρος, καὶ μετὰ φωνῆς ἡρέμα τιμονομένης,
Σὺ ναουρίζει μ' ἄσματα μητρὸς καὶ ἐρωμένης!

—οο—

Εἰπέ μοι! ἔχει τ' ὄμμα τῶν οὐρανῶν τὸ χρῶμα;
Μ' ἄγγελοῦ κήμη τὸ χ. υ. σ. ἐν ἰνύπνιον κοσμεῖται;
Ὁ, δὲν θὰ ἔχη μέλαιναν τὴν κόμην καὶ τὸ ὄμμα,
Οὐδὲ Μαρία, τῆς Ἐδέμ ἡ κόρη, θὰ καλεῖται...
Νὰ μὴ τὸ δῶσθ, ὁ Θεὸς, ποτὲ νὰ μὴ τὸ δῶσθ,
Ψυχὴ καμμία τῶνομα αὐτὸ ν' ἀποδῶσθ!

—οο—

Μαρία!... εἶναι σύνθημα ὀλέθρου, νεανία;
Ἐλξίς πρὸς ἀβυσσον, πνοὴ μαρζίνουσα βραδείως,
Καρδίας ψυχολόγημα καὶ φθίσις αἰωνία!
Ὅστις λατρεύει τ' ὄνομα αὐτὸ, ἐκπνέει νέος!...
Ὁ, πῶς τοιοῦτον ὄνομα ἀγνίς ἢ Πανηγία;
ἢ Θεοτόκος ἔπρεπε νὰ λέγεται Μαρία;...

—οο—

Ἀπεπλανήθη' σύννεφον τῆς πάλαι τρικυμίας
Εἰς παρελθούσης ἱστορίας μὲ ἔφερον ἀβύσσους...
Πλὴν ἂν προφέρω τ' ὄνομα αὐτὸ μετὰ πικρίας,
Δὲν εἶναι πόνος ἔρωτος, οὐδὲ λατρεία μίσους...
Εἶναι ὄργη κατ' ἑμαυτοῦ διότι ἐτυφλώθη,
Κ' εἰς κόρην τόσοσιν ταπεινὴ ποτὲ ἀφιερῶθη!...

—οο—

Εἰρήν' εἰς τὴν καρδίαν μου! ἐπίθανεν ἰκεῖνη'
Εἶναι νεκρὰ ἐφοῦ δὲν ζῆ καὶ εἰς τὰ ὄνειρά μου...
Ὁ ἔρωτός μου τῆς εἶδα ζωῆν... ἦτο σελήνη,
Λαμβάνουσα τὴν λάμψιν τῆς ἀπὸ τὸν ἔρωτά μου...
Σελήν' ἡ κόρη τῆς ἑδοῦ;... ὅποια βλασφημία!
Εἰρήν' εἰς τὴν καρδίαν μου, παρῆλθ' ἡ τρικυμία...

—οο—

Ὅταν ἀπὸ τοῦ ὕπνου σου τὴν μίθην ἀνακύψης
Εὐδαίμων! δὲν θὰ αἰσθανθῆς ὄργην εἰς τὴν καρδίαν,
Οὐδὲ θὰ ὑποστῆς ποτὲ τοῦ συνειδέτος τύψους...
Διότι κόρην ἀγάπης τῶν πόνων σου εἶξάν,
Κ' ὀφθόνται πρὸς Χερουβεὶμ ἄγγων οἱ ὀφθαλμοί σου.
Κοιμοῦ καὶ μὴ ἐγείρεισαι, ὦ φίλε μου, κοιμήσου!

Κατὰ Ὀκτώβριον 1867.

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ.

ΤΟ ΦΡΟΥΡΙΟΝ

ΤΟΥ

ΚΑΡΡΟΥ.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

(Συνέχεια ἴδε φυλ. 74).

— Φόνος! φόνος! ἀνέκραξαν οἱ ὑπη-
ρέται.

Τότε ἡ ὄρφανὴ ἠγέρθη μὲ τὴν ἀπόρα-
σιν τὴν ὁποῖαν δίδει ἡ ἀπελπισία. Ἦδη
ἔμελλε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βιβλιοθήκην·
ἀλλ' ἡ γραῖα παιδαγωγός, τῆς ὁποίας ἔ-
τρεμον ὄλα τὰ μέλη καὶ τὸ πρόσωπον ἦτο
πελιδνὸν ὑπὸ τρόμου, τὴν ἐμπόδισε θλί-
βουσα αὐτὴν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς καὶ λέ-
γουσα·

— Μὴν εἰσέλθετε! τὸ θέαμα εἶναι οἰκ-
τρόν!

— Θεεῖ μου! προσφιλῆ μου θεεῖ! ἀνέ-
κραξεν ἡ Ἑλλεν ἐναγωνίως.

— Ἀφοῦ ὑπέφερον ἐδῶ κάτω ὡς μάρ-
τυς, ἀπεκρίθη ἡ μίστρις Ζάρμυ, ἡδὴ εἶναι
ἅγιος ἐν τῷ οὐρανῷ. Ἐπρεπε λοιπὸν
νὰ ζήσω τόσοσιν ὥστε νὰ ἰδῶ τὴν θλιβεράν
αὐτὴν ἡμέραν!

Καταβλήθεισα ἐκ τῆς ἐπιβεβαιώσεως
τῶν φόβων τῆς, ἡ νέα κόρη ἐνέδωκε τέ-
λος εἰς τὴν ἐξάντλησιν τῶν δυνάμεών τῆς,
καὶ ἐλειπρωθῆκε. Τὴν μετέφερον δὲ οἱ
ὑπηρέται εἰς τὴν κλίνην τῆς καὶ τὴν πα-
ρέδωκαν εἰς τὰς φροντίδας τῆς τροφοῦ.

Ἡ εἰς τὰ βλέμματα τῶν εἰσελθόντων εἰς
τὴν βιβλιοθήκην ὑπηρετῶν παρουσιασθεῖσα
σκηνὴ ἦτο ἰκανὴ νὰ ἐμπλήσῃ τρόμου καὶ
αὐτοῦ τοῦ ἐξοικειωμένους εἰς τὰς αἱμα-
τηρὰς σκηνὰς τοῦ πολέμου, καὶ τοῦς ὁ-
πρίους οἱ στεναγμοὶ τῶν θνησκόντων καὶ
ἡ θέα τοῦ θανάτου οὐδόλως συγκινεῖ.

Ἐντὸς τῆς καθέδρας ἦτο τὸ σῶμα τοῦ
σὶρ Οὐίλλιαμ Μουβράϋ, μὲ τράχηλον
κεκομμένον ἐκ τοῦ ἐνὸς ὠτὸς μέχρι τοῦ
ἐτέρου· τὸ αἷμα εἶχε σχηματίσει λίμνην
εἰς τοὺς πόδας του. Οὐδὲν ἐφανέρωνε συμ-
βάσαντινα πάλιν βιβλία καὶ χαρτία
ἦσαν εἰς τὰς θέσεις τῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης·
τὰ ἀνημμένα κηρία δὲν εἶχον μετατοπι-
σθῆ· μακρὰ μάχαιρα καλῶς ἠκονισμένη,
πιθανῶς ἰκεῖνη ἦτις ἐχρησίμευσε διὰ νὰ

πραχθῆ τὸ ἐγκλήμα, ἔκειτο ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους πλησίον τοῦ θύματος.

Ἡ κραυγὴ τοῦ φόνου, ἧτις εἶχε διαρῦ-
γει τοὺς ὑπηρέτας ἰδόντας τὸ τρομερὸν
ἐκεῖνο θέαμα, ἦτο ἡ ἐνστικτος ἀναφώνησις
τῆς ἀνθρωπότητος εἰς τὴν θέαν τοῦ αἵμα-
τος. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον γενικὴ ἐπεκράτησε
πεποίθησις ὅτι ὁ βαρῶνος κῆτοκτονήθη.

— Ὁ Θεὸς νὰ τὸν συγχωρήσῃ! ἀνέ-
κραξεν ὁ οἰκονόμος, ὅστις ἔττατο μὲ χει-
ρας ἠνωμένας καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς πλήρεις
δακρύων παρατηρῶν τὸ πτώμα. Συχνάκις
ἐφοβήθη μήπως τελειώσῃ τοιοῦτοτρόπως,
διότι πολλὰς ὑπέστη ὀδυνηρὰς δοκιμα-
σίας!

— Ποτὲ δὲν θὰ ἀποκτήσωμεν τόσοσιν
καλὸν κύριον! εἶπον ὅλοι οἱ ἄλλοι.

— Τὸ κατ' ἐμὲ, προσέθηκεν ὁ Νίκολ,
δὲν θὰ ἔχω ποτὲ ἄλλους· ἰδοὺ τὸ τέλος
τῆς ὑπηρεσίας μου!

Θόρυβος ὡς βαθεὸς στεναγμοῦ καὶ ὡς
πνιγομένου λυγμοῦ ἐπτόησε τοὺς θεατάς.
Κατ' ἀρχὰς ἐφαντάσθησαν ὅτι ὁ θόρυβος
ἐκεῖνος ἐξήρχετο ἀπὸ τὸ στῆθος τοῦ πτώ-
ματος.

— Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς βοηθήσῃ! εἶπεν ὁ
οἰκονόμος· εἶναι ἀληθῶς νῦν δοκιμασιῶν
καὶ ἀγωνιῶν δι' ἡμᾶς ὅλους!

Ὁ στεναγμὸς ἐπανελήθη. Τινὲς ἐκ
τῶν θάρραλεωτέρων παρετήρησαν περὶ ἐκυ-
τοῦς καὶ ἀνεκάλυψαν εἰς γωνίαν τινὰ τοῦ
δωματίου, ἡμικρυπτόμενον ἀπὸ τὸ βρύθ
βελοῦδινον παρκαπέτασμα ὅπερ ἐστόλιζε
τὸ παράθυρον, τὸ εἰσέτι ἀναπνέον σῶμα
τοῦ γέροντος Δικ Μαρτίνου.

— Μαρτίνε! Μαρτίνε! ἀνέκραξαν δώ-
δεκα περίπου φωναὶ ὁμίλησέ μασ!

Ὁ γέρον ἐσιώπα.

Ἀφοῦ τὸν ἀνήγειρον ἡρέμα, οἱ σύντρο-
φοί του εἶδον ὅτι εἶχε τὸ κρανίον ἐν μέρει
βυθισμένον. Ὁ ἱπποδαμαστὴς περιέφερε
περὶ ἑαυτὸν ἐν ἡ δύο βλέμματα πεπλα-
νημένα, ὡσεὶ ζητῶν νὰ ἐνθυμηθῆ τί συ-
νέβη, καὶ προσεπάθησε νὰ φέρῃ τὴν
χεῖρα εἰς τὴν τεθραυσμένην κεφαλὴν του·
ἀλλ' ὁ ἀγὼν οὗτος ὑπῆρξε δι' αὐτὸν πολὺ
ὀδυνηρὸς· ἀφῆκε βαθὺν στεναγμὸν καὶ ἐπα-
νέπεσεν εἰς κατάσασιν ἐντελοῦς ἀκινήσιας.

Ἡ παρουσία τοῦ γέροντος Μαρτίνου ἐν
τῇ βιβλιοθήκῃ εἶδιδε, κατὰ τὸν οἰκονό-
μον, ὄλως διαφορετικὴν στροφὴν εἰς τὴν
ὑπόθεσιν.

— Πῶς ὁ Μαρτίνος ἔλαβεν αὐτὴν τὴν
πληγὴν; ἠρώτησέ τις.

— Ποία αἰτία τὸν πρεκίνησε νὰ ἔλθῃ
τοιαύτην ὥραν εἰς τὴν βιβλιοθήκην; εἶ-
πεν ἄλλος.

Παρατηροῦντο μὲ ὕφος ἀπληπισμένον,
ὡσεὶ ζητοῦντες νὰ ἀναγνώσωσιν ἐπὶ τῆς
φυσιογνωμίας ἀλλήλων τὴν ἀπόκρισιν εἰς
αὐτὰς τὰς ἐρωτήσεις, καὶ εἰς τὰς ὑπο-
ψίας αἵτινες ἐγεννῶντο εἰς τὸ πνεῦμά των·
ἀλλ' εἰς μάτην. Τὰ πάντα ἦσαν σύγχυ-
σις, σκότος, ἀβεβαιότης εἰς τὰς ἐπτοη-
μένας καρδίας των.

Ἐστάλησαν ἀμέσως ἀγγελιαφόροι εἰς
τὸ πρεσβυτέριον καὶ εἰς τὸ Βουγκαλὼρ
Χάλλ, διὰ νὰ ἀναγγεῖλωσι τὸ τρομερὸν
ἐκεῖνο συμβάν εἰς τὸν συνταγματάρχην
Μουβράϋ καὶ τὸν δόκτορα Ὀρμ ὅστις, ἐ-
κτός τῶν καθηκόντων ἱερέως, ἐξεπλήρου
ἐπίσης καὶ τὰ καθήκοντα εἰρηνοδίκου,
καὶ διὰ νὰ τοὺς προσκαλέσωσι νὰ μετα-
βῶσιν εἰς τὸ φρούριον.

Ὁ Νίκολ, εἰς τὸν ὁποῖον περιέρχετο
ἡ διοίκησις τῆς οἰκίας, διέταξεν ἔπειτα
νὰ μεταφέρωσιν εἰς τὸ δωμάτιόν του τὸ
ἄψυχον σῶμα τοῦ Μαρτίνου, καὶ ἠνάγ-
κασε τοὺς ὑπηρέτας νὰ ἐξέλθωσι τῆς
βιβλιοθήκης.

Πολλοὶ ἐγόγγυσαν. Τοσοῦτον ἦτο τὸ
σέβας των πρὸς τὸν κύριόν των ὥστε, μὲ
ὄλον τὸν τρόμον των, δὲν ἠθέλον νὰ ἀ-
φήσωσι μόνον τὸ ψυχρὸν καὶ αἱματόφυρ-
τον πτώμα του.

— Πρέπει, ἀπεκρίθη ὁ οἰκονόμος· δὲν
δύναμαι πλέον νὰ πιστεύω ὅτι ἔγινεν
αὐτοχειρία. Ὁ σὶρ Οὐίλλιαμ εἶχεν ἀνδρείαν
καρδίαν.

— Πῶς! δὲν αὐτοχειριάσθη, ἀνέκρα-
ξαν οἱ ἄλλοι.

— Ὅχι· ἐπράχθη δολοφονία, προσέ-
θηκεν ὁ οἰκονόμος διὰ φωνῆς βαθεῶς
συγκεκριμένης, ἀνανδρος καὶ σκληρὰ δολο-
φονία!

— Δολοφονία!

Ἡ λέξις αὕτη ἐπανελήθη μὲ τόνον
χαμηλὸν ὑπὸ τῶν θεατῶν, καὶ ὑψώθη ὡς
φωνὴ ἀγγέλου κατηγόρου πρὸς τὸν θρό-
νον τοῦ υπερτάτου δικαστοῦ. Ἡ διαπερα-
στικὴ κραυγὴ τῆς γλαυκός, θιγούσης διὰ
τῶν πτερυγῶν τῆς τὰ παράθυρα τῆς βι-
βλιοθήκης ὅπου τὴν εἴλκυε τὸ φῶς, ἠύ-
ξασεν ἔτι μᾶλλον τὸν τρόμον των.

Ἡ γυνὴ τοῦ οἰκονόμου ὑπερίσχυεν οἱ ὑπηρεταὶ συνήνεσαν τέλος νὰ ἐξέλθωσι τοῦ δωματίου, τοῦ ὁποίου ἡ θύρα ἐκλείσθη. Ἀπεσύρθησαν, ὄχι διὰ νὰ κοιμηθῶσι ἡ φρίκη εἶχε διώξει τὸν ὕπνον. Ὡς ἀγγέλη ἐλάφων ἐπτοημένων, ἔμειναν ὁμοῦ πρὸς πλειοτέραν ἀσφάλειαν· καὶ, ἀντὶ νὰ μεταβῶσιν εἰς τὰ κεχωρισμένα δωμάτια των, εἰσῆλθον εἰς τὴν κοινὴν αἰθουσαν διὰ νὰ συζητήσωσι τὸ συμβᾶν τῆς νυκτὸς.

Μόλις ἡ ἡμέρα ἤρχισε νὰ ὑποφώσκη, καὶ πολλὰ ἄμαξα ἐφθασαν εἰς τὸ φρούριον. Ἡ πρώτη περιεῖχε τὸν δόκτορα Ὄρμ καὶ τὸν συνταγματάρχην Βουτλερ, ἄλλον εἰρηνοδίκην ὅστις εἶχε μεταβῆ πρὸς ἐπίσκεψιν εἰς τὸ πρεσβυτέριον.

Ἦσαν εἰς τὴν αἰθουσαν τρεῖς δικαστικοὶ ἄρχοντες καὶ τρεῖς ἐκκλησιαστικοί, πρὶν ἔλθῃ τις ἐκ Βουγκαλιὸρ Χάλλ.

— Τέλος! ἀνέκραξεν ὁ δόκτωρ Ὄρμ μὲ ὕφος εὐχαριστήσεως, ὅταν ἐφθασεν ἡ ἄμαξα τοῦ σὶρ Ζάσπερ Πέσπερ μετὰ τοῦ συνταγματάρχου Μομβράϋ καὶ τοῦ δικολάβου Ἰμπεϋ, τὸν ὁποῖον ὁ πρῶτος παρέλαβε διερχόμενος ἐκ τοῦ χωρίου, ἐπειδὴ ἤκουσε τὸν ξενιζόμενον παρ' αὐτοῦ νὰ λέγη ὅτι ἦτο πολὺ χρήσιμος ἄνθρωπος.

— Εἶναι φρικῶδες συμβᾶν, κύριοι! εἶπεν ὁ δικολάβος. Ὁ συνταγματάρχης Μομβράϋ εἶναι ἀνίκανος νὰ πράξῃ τίποτε· πρέπει νὰ ἐνεργήσωμεν ἡμεῖς ἀντ' αὐτοῦ.

— Βεβαίως! βεβαίως!

Διὰ νὰ δικαιώσωμεν τὸν συνταγματάρχην Μομβράϋ, λέγομεν ὅτι ἡ μορφὴ του ἦτο θανασίμως ὠχρὰ, καὶ τὰ χεῖλη πελιδνὰ· ὀλίγιστοι τῶν φίλων του ἤθελον πιστεύσει αὐτὸν ἰκανὸν τοιαύτης συγκινήσεως, πρὸ πάντων εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ὅπου ἐπρόκειτο περὶ ἀδελφοῦ μετὰ τοῦ ὁποίου, ἐν γνώσει ὅλου τοῦ κόσμου, δὲν εἶχε πλέον πρὸ πολλοῦ μεγάλην φιλίαν.

Ἐπρότεινον νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν βιβλιοθήκην.

Ὁ Νίκολ προτεκλήθη. Ἡ χεὶρ τοῦ γέροντος ὑπηρετοῦ ἔτρεμεν ὡς φύλλον ὅταν ἔστρεψε τὴν κλειδὰ διὰ νὰ εἰσάξῃ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους εἰς τὸ δωματίον τοῦ κυρίου του.

— Ἀδελφέ μου! δυστυχῆ ἀδελφέ μου! ἀνέκραξεν ὁ συνταγματάρχης διὰ φωνῆς μεστῆς τρόμου καὶ συγκινήσεως ἐπὶ τῇ

θέᾳ τοῦ πτώματος μείναντος καθημένου ἐπὶ τῆς καθέδρας. Προώριστο οἱ φόβοι μου νὰ πραγματοποιηθῶσιν ἐπὶ τέλους!

— Τί ἐφοβείσθε λοιπόν; ἠρώτησεν ὁ δόκτωρ Ὄρμ, ὅστις, κρατῶν τὴν ὀλίψιν του, δὲν ὠμίλει.

— Τὴν αὐτοκτονίαν του! εἶπεν ὁ συνταγματάρχης μὲ ὕφος ἐκπλήξεως, ὡς νὰ μὴ εἶχε τὴν ἐλαχίστην ἀμφιβολίαν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

Ὁ συνταγματάρχης Βουτλερ καὶ ὁ φημέριος συνωμίλησαν χαμηλοφώνως ἐπ' ὀλίγας στιγμάς.

— Πρέπει νὰ διαμαρτυρηθῶ κατὰ τοιαύτης εἰκασίας, εἶπεν ὁ δόκτωρ Ὄρμ.

— Καὶ ἐγὼ ἐπίσης, προσέθηκεν ὁ φίλος του.

— Ἡ ζωὴ τοῦ ἀδελφοῦ σας ἀντιφάσκει πρὸς τὴν εἰκασίαν ταύτην, ἐπανέλαβεν ὁ δόκτωρ.

Ὁ συνταγματάρχης Μομβράϋ ἔδακε τὰ χεῖλη· οἱ λόγοι οὗτοι τὸν ἠνώχλουν προφανῶς.

— Θὰ ἀπεπλάνῃ ἐπίσης τὴν δικαιοσύνην εἰς τὰς ἐρεύνας τῆς, ὅπερ οὐδένα θὰ ἐλύπει πλειότερον ὑμῶν, εἶμαι βέβαιος!

Ἦτο ἀδύνατον νὰ λάβωσι κανὲν μέτρον ἀπόντος τοῦ κορόνερ (1) ὅστις ἐν τούτοις δὲν ἤργησε νὰ φθάσῃ συνοδευόμενος παρ' ἐνὸς ἱατροῦ. Ὁ ἱατρός ἐνησχολήθη κατ' ἀρχὰς νὰ ἐξετάσῃ τὴν πληγὴν τοῦ πτώματος, τὸν τρόπον διὰ τοῦ ὁποίου ἐκόπησαν οἱ μυῶνες, καὶ τὴν θέσιν τοῦ βραχίονος καὶ τῆς χειρὸς.

Θανάτου σιωπὴ ἐπεκράτει εἰς τὸ δωματίον.

— Δὲν εἶναι αὐτοκτονία! εἶπεν ὁ ἱατρός.

— Δὲν εἶναι αὐτοκτονία! ἐπανέλαβεν ὁ συνταγματάρχης Μομβράϋ· τί εἶναι λοιπόν;

— Φόνος, κύριε· φόνος σκληρὸς καὶ προμελετημένος. Ἐκ τῆς φύσεως τῆς πληγῆς καὶ τῆς θέσεως τοῦ πτώματος λέγω ἀδιστακτικῶς ὅτι ὁ σὶρ Οὐίλλιαμ Μομβράϋ ἐδολοφονήθη!

— Μένγιστε Θεέ!... καὶ παρὰ τίνος; ἠρώτησεν ὁ ἀδελφὸς τοῦ βαρώνου.

(1) Ἀνεκρίτου ἐπὶ βιβαίω ἢ εἰρηνιδίων θαγέτων.

Ὁ ἱατρός ὕψωσε τοὺς ὤμους· δὲν ἠδύνατο νὰ μαντεύσῃ παρὰ τίνος.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἄμαξα μὲ δύο ἵππους ἐσταμάτησε πρὸ τοῦ φρουρίου, καὶ ἀνὴρ τις κατέβη, ὠχρὸς καὶ ἀδύνατος ὡτανεὶ ἦτο ἀσθενής.

— Εὐλογητὸς ὁ Θεός! ἀνέκραξεν ὁ δόκτωρ Ὄρμ ἀναγνωρίσας τὴν ὀλίγον ἠλλοιωμένην μορφήν τοῦ κ. Ἐλθορθου. Ἴδου τί εἶναι εὐτύχημα! ὁ συμβολαιογράφος τοῦ σὶρ Οὐίλλιαμ!

Ὁ ἄνθρωπος τοῦ νόμου εἶδεν, ἐκ τοῦ περιδεοῦς ὕφους τῶν ὑπηρετῶν, ὅτι συνέβη τι ἔκτακτον· ἀλλὰ δὲν ὑπωπτεύετο τὴν τρομερὰν σκηνὴν ἣτις παρουσιάσθη εἰς τὰ ὄμματά του ὅταν εἰσῆλθεν εἰς τὴν βιβλιοθήκην. Τὸ πτώμα τοῦ βαρώνου ἦτο ἀκόμη ἐπὶ τῆς καθέδρας, καὶ οἱ χαρακτῆρες του διετήρουν, καὶ ἐν αὐτῷ τῷ θανάτῳ, τὴν σοβαρὰν καὶ εὐγενῆ ἔκφρασιν των. Ὁ κορόνερ καὶ πολλοὶ ἄλλοι δικαστικοί, ὄρθιοι πλησίον τῆς τραπέζης, συνεβουλεύοντο μὲ φωνὴν χαμηλὴν. Ἀλλ' ὅ,τι πρὸ πάντων τοὺς ἐξέπληξεν ἦτο τὸ ἄλγος τοῦ συνταγματάρχου Μομβράϋ στηριζομένου ἐπὶ τίνος ἐπίπλου, ὠχρῶς ὡς ὁ Κὰϊ· ὁ ἀνὴρ κατήγορος φωνῆ τὸν ἠρώτησε κατὰ πρῶτον τί ἔκαμε τὸν ἀδελφὸν του.

Ὁ συνταγματάρχης Βουτλερ, ὅστις διεύθυνε τὰς ἀνακρίσεις, τῷ ἐξήγησεν εἰς ὀλίγας λέξεις τί συνέβη.

— Δυστυχῆ βαρῶνε! εἶπεν ὁ συμβολαιογράφος μετὰ συγκινήσεως ἀληθεστάτης· ἦτο ἄξιος καλλιτέρας τύχης παρὰ νὰ ἀποθάνῃ δολοφονηθεὶς!

— Δὲν πιστεύετε λοιπόν ὅτι ἐγένετο αὐτοκτονία; ἀνέκραξεν ὁ δόκτωρ Ὄρμ.

— Ἐπρεπε νὰ ἦμαί εὐθήης, ἀπεκρίθη ὁ κ. Ἐλθορθου. Συγχωρήσατέ με τὴν ἔκφρασιν ταύτην· ἀλλ' ἡ συνδιάλεξις τὴν ὁποίαν ἔκαμα πρὸ ὀλίγου μὲ τὸν πελάτην μου, ὁ χαρακτῆρ του, τὰ αἰσθήματά του, αἱ ἀρχαὶ του, τὰ πάντα ἀντίκεινται εἰς τοιαύτην ὑπόθεσιν. Ὅχι, κύριοι! ὁ θάνατός του εἶναι συνέπεια ἀνάνδρου σκευωρίας διὰ νὰ καταστρέψωσι τὴν πραγματοποίησιν τῆς διαθήκης του, σκευωρία ὑφανθείσα μετὰ διαβολικῆς ἐπιδειξιότητος, καὶ ἐκτελεσθεῖσα χωρὶς τὸν ἐλάχιστον ἔλεγγον! Χάρις εἰς θαῦμα δὲν προεπορεύθη ἐγὼ τοῦ σὶρ Οὐίλλιαμ εἰς τὸν τάφον! Προωρίσθη ὡς πρῶτον θῦμα.

— Ἰμεῖς; ἐπανέλαβον τινεὶ ἐκ τῶν παρόντων.

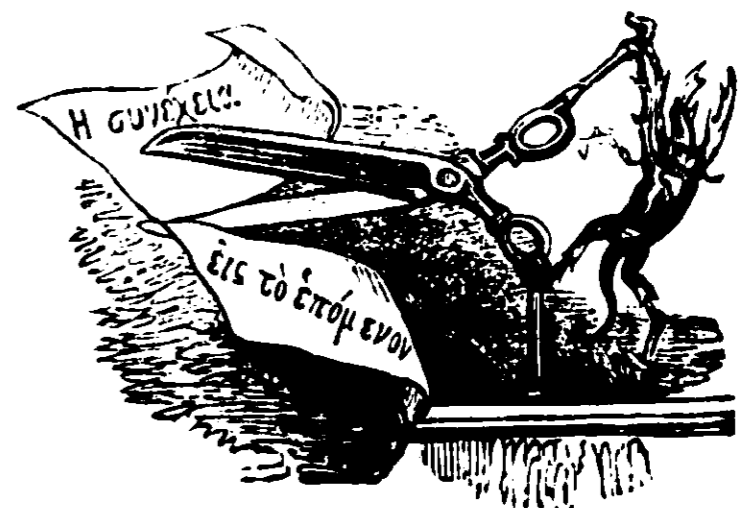
Ὁ κ. Ἐλθορθου διηγήθη τὰς περιστάσεις τῆς τελευταίας εἰς τὸ Καρφόου ἐπισκέψεώς του, πῶς εἶχεν ἐπιφορτισθῆ νὰ συντάξῃ τὴν διαθήκην τοῦ βαρώνου, καὶ πῶς τῷ ἔκλεψαν τὴν διαθήκην ἐκείνην ἐπὶ τῆς εἰς Λονδίνον ἀγούσης λεωφόρου. Προσέθηκεν ὅτι, ἄμα ὁ ἱατρός του Γολτσέστερ τῷ ἐπέτρεψε νὰ ὁδοιπορήσῃ, ἐπανῆλθε διὰ νὰ καταστήσῃ προσεκτικὸν τὸν σὶρ Οὐίλλιαμ, καὶ νὰ τὸν πληροφορήσῃ περὶ τῆς ἀπωλείας τῆς διαθήκης, ὅπερ ἐξήγει τὴν αἰφνιδίαν ἀφίξιν του εἰς τὸ φρούριον.

Τὴν διήγησιν ταύτην ἠκούσθησαν μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος. Τὸ συμβᾶν τοῦ συμβολαιογράφου ἦτο κρίκος τῆς αλύττου τῶν συμβεβηκότων ἣτις κατέληξεν εἰς τὸν φόνον. Βλέμματά τινα μηχανικῶς ἐστράφησαν πρὸς τὸν συνταγματάρχην Μομβράϋ, μᾶλλον ἐνεκα περιεργείας ἢ ὑποψίας.

— Καὶ ποῖαι ἦσαν αἱ διατάξεις τῆς διαθήκης τοῦ ἀδελφοῦ μου; ἠρώτησεν. Ἀπολεσθεῖσα ἢ ἀνευρισκομένη, ἢ μὲ ἴναι ἐπίσης ἱερά!

Ἐὰν ὑπῆρχεν ἀμφιβολία τις, ἐξηρανόθη ὡς ἀπαίσια σκιά ἐκ τῶν πνευμάτων ἐκείνων οἵτινες ἤκουσαν τὴν δήλωσιν ταύτην. Ὅ,τι δὲ μᾶλλον συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ διαλύτῃ τὴν ἀμφιβολίαν ταύτην ἦτο ἡ παρατήρησις ἐνὸς δικαστικοῦ ὅστις, κατὰ τύχην, εἶχε γευματίσει τὴν προτερσίαν εἰς Βουγκαλιὸρ Χάλλ. «Ὅτι γὰρ τὸ ἐσπέρας ἐνῶ ἀπεχωρίσθημεν οὐδόλως περιεμμένονε τὴν θλιβεράν εἰδήσιν τῆς πρωίας ταύτης!»

Ὁ δόκτωρ Ὄρμ ἔθλιψε χωρὶς νὰ προφέρῃ λέξιν τὴν χεῖρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ μακαρίτου φίλου του. Ὁ ἀγαθὸς γέρον ἐπέπληττεν ἐαυτὸν διότι ἔσπεισε νὰ τὸν κρίνῃ τόσο ἀυστηρῶς.

Λάβε ἕν κορινθίον ὅπερ γαῖνον εἰς τὸ γῶμα κεῖται,
Καὶ εἰπέ μοι εἴν ἦναι ἄξιον νὰ κατεικῆται
Παρ' ἑνὸς Θεοῦ! . . . κελλίον ἔρημον καὶ τεθραυ-
σμένον,
Κ' ἐκ τοῦ σκώληκος ἀκόμη τίσον περιφρονημένον!

Δγκαλιαδὸτὰ φόβος κ' εἰλπίς κοιμοῦνται μὲς' στὸ
μνήμα!

Δεισιδαιμονία τέρας! εἴ, τι πρόσωπον λαμβάνεις,
Καὶ μ' ὁποῖαν μορφήν φθάνεις,
Ἡ εἰδώλου, ἡ ἀγίου, ἡ προφήτου, ἡ παρθένου,
Ἡ ἡμισελήνου γαύρου, ἡ σταυροῦ ἡγιασμένου.
Ολονδήποτε ἡ γαῖρ σου φερεὶ σύμβολον λατρείας,
Εἰς τὸν ἱερέα εἰσὶ μέσον ἀργυρολογίας,
Καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους ὄλεθρος! . . . Ποῖος
γνωρίζει,
Τοῦ κισθόλου σου μετάλλου τὸ χρυσίον νὰ χω-
ρίζῃ;

Καὶ οἱ Θεοὶ ὑπαίχουσιν' ἀλλάζουσι αἱ θρησκείαι!

ὦ, εἶναι τίσον θελκτικὸν τὸ δάκρυ εἰς τὸ ὄμμα
Τῆς καλλονῆς, καὶ καθιστᾷ τόσον γλυκὺ τὸ βλέμ-
μα,

Ὅτε ὁ ἔρως καὶ αὐτὸς μόλις τολμᾷ ἀκόμα,
Νὰ τὸ σφογγίσῃ δι' ἑνὸς φιλήματος ἡρέμα! . . .

Καὶ τοὺς γέροντας ὁ ἔρως ὡς τοὺς νέους ὑποτάσ-
σει!

Ὅποτε καταπέσωσι τὰ μάρμαρα, καὶ ὅτε
Ἐκλείψωσι τὰ χρονικά ἀπὸ τὸν κόσμον, τότε
Τὴν δόξαν κινδυνεύουσαν διὰ παντὸς νὰ σβῆσῃ,
Ποιμένων φῶμα συμπαθὲς θὰ ἀπαθανάτισῃ! . . .

Μηδὴν θὰ ἦτο, τὴν ψυχὴν ποσῶς δὲν θὰ ἐκίνησῃ,
Ἄν θάνατον ἐπέφερε ταχίως ἡ ὀδύνη.

Ὁ ἔρως προσφιλιώτερον δι' ἑαυτὸν δὲν ἔχει,
Παρὰ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ δι' ὧν πετᾷ καὶ τρέχει.

ΕΚ ΤΟΥ ΒΥΡΩΝΟΣ.

Εἰδοποιήσις.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐκδίδεται τὸ ὑπὸ
τοῦ κυρίου Βίρναίου, Ἀσωπίου ἀγγελθὲν
Ἀττικὸν Ἡμερολόγιον διὰ τὸ ἔτος 1868.

Εὐτυχῆσαντες νὰ ἴδωμεν τὰ ἐκτυπού-
μενα ἄρθρα, ἐξέστημεν ἀλθῶς διὰ τὴν
ποικίλην, σπουδαίαν καὶ τερπνὴν ὕλην
ἣτις ἐν αὐτῷ περιέχεται. Βλέπει τις, με-
ταξὺ ἄλλων σοφῶν ἀνδρῶν, καὶ ὀνόματα
πλείστης ἀπολαύοντα ἔσω καὶ ἔξω τῆς
Ἑλλάδος φιλολογικῆς ὑπολήψεως. Ἡ Δόρα
Ἰστρίας, ὁ Κ. Παπαρρήγόπουλος, Κ. Ἀ-
σώπιος, Δ. Στροῦμπος, Δ. Πανταζῆς, Φι-
λαδελφεύς, Οἰκονομόπουλος καὶ ἄλλοι,
κατεκόσμησαν τὰς στήλας τοῦ Ἀττικοῦ
Ἡμερολογίου δι' ἄρθρων ὡς « ἡ ἔνωσις καὶ
τὸ μεγαλεῖον τῶν Πελασγικῶν Ἐθνῶν, »
« ἡ ἐν ἔτει 726 Μ. Χ. περὶ Θάραν ἡφα-
στειος ἔκρηξις, » « περὶ τῶν δαφνηφόρων
ἢ δαφνηστεφῶν ποιητῶν, » « τὸ μυθῶδες
ἄντρον, » « περὶ Ἀγραύλου, » « περὶ ἱπ-
ποτῶν, » « κοπτικὸν ἡμερολόγιον » καὶ
πλῆθος ἄλλων ἱστορικῶν καὶ ἐπιστημο-
νικῶν περιέργων, χωρὶς νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι
εἰς πᾶσαν σχεδὸν σελίδα ἡ ἀττικὴ γραφὴς
αὐτοῦ τούτου τοῦ ἐκδότου προσέθησι νέαν
ἀξίαν εἰς τὴν ἄλλως ἀνεκτίμητον ἀξίαν
τῶν ξένων ἄρθρων.

Μνείας ἀξίαι εἶναι αἱ ποιήσεις τῶν ΚΚ.
Γ. Παράσχου, Α. Παράσχου, Δ. Παπαρρή-
γοπούλου, Ἠρίωνος καὶ Καρασούτσα, κα-
λάμων ὄχι πλέον ὑποσχομένων ἀλλὰ δόν-
των ἱκανὰ καὶ ἀναμφισβήτητα δείγματα
συγγραφικῆς ἐμβριθείας καὶ δεινότητος
ποιητικῆς.

Ἐπὶ πᾶσι τούτοις εἰκόνες πολλαὶ καὶ
μετὰ τεχνικῆς ἐπιμελείας ἐκτυπωθεῖσαι
κοσμοῦσιν αὐτὸ, καὶ ὁ χάρτης εἶναι ἐκ τῶν
σπανίων.

Ἡ τιμὴ τοῦ βιβλίου μολονότι ἡ ἐκτύ-
πωσις τοῦ ὑπερέβη πολὺ τὰ ὑπολογι-
σθέντα ἔξοδα καὶ ἡ ὕλη εἶναι διπλασία
τῆς διὰ τῆς ἀγγελίας ὑποσχεθείσης, μένει
ἡ αὐτὴ, ἦτοι δραχμαὶ 2. Ὅσοι ὁμως εἰς
τὰς δύο ταύτας δραχμάς προσθήσωσι καὶ
μίαν ἔτι λαμβάνουσι τὸ Ἀττικὸν Ἡμερο-
λόγιον μετὰ μιᾶς εὐρωπαϊκῆς φωτογρα-
φίας τῶν βασιλέων, Γεωργίου καὶ Ὀλγας,
καὶ ἕν ὡραιότατον μουσικὸν τεμάχιον διὰ
κλειδακώρβαλον, ἦτοι ἀντὶ μιᾶς ἔτι δραχ-
μῆς ἀποκτῶσιν ἀντικείμενα ἀξίας τεσσα-
ρων τοῦλάχιστον δραχμῶν. . . .
Παρακαλοῦνται οἱ ἔχοντες ἀγγελίας νὰ
ἐπιστρέψωσι ταύτας πρὸς τὸν ἐκδότην.
Δεχόμεθα δὲ καὶ ἡμεῖς προθύμως πᾶσαν
παραγγελίαν.